National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

B103/C/14/5

National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 26 (2850) XXXI aastakäik | Neljapäeval, 1. aprillil 1982 — Thursday, April 1, 1982 | Üksiknumbri hind 60 senti

Toronto Eesti Ühispanga juhatus ja organid, istuvad vasakult S. Veidenbaum, Lia Orav, Asta Piil, Eduard Riisna, Hugo Urm, seisavad Karl Arro, Karl Randlaid, Peeter Einola, Eino Kuris, Egbert Runge, Ants Kütt, K. Meipoom, Eduard Kuutma ja Gunnar Mitt. Foto: Vaba Eestlane

Ägedad võitlused Etioopias

Valitsusväed organiseerivad meeleheitlikku vastupanu

KHARTUM — Samal ajal kui maailma tähelepanu on Poola ja Kesk-Ameerika sündmuste juures, on olnud suuri muudatusi Aafrika kirdeosas. Etioopia N. Liidu toetusel oleva valitsuse väed on kannatanud suuri kaotusi Eritrea partisanide tegevuse tõttu ja valitsus on saatnud tuhandeid sõdureid Punase mere piirkonda, kus võitlused on olnud kõige ägedamad.

Etioopia saatis kaks võitlusdiviisi Eritrea sadamalinna Massawasse märtsi keskel kagupoolsest Ogadeni piirkonnast, kus Addis Abeda valitsus on olnud võitlustegevuses Somali rahvuslaste vastu. Kogu Etioopia juhtkond sooritas provintsi pealinna Asmarasse kontrollkäigu sõjarindele.

Vähemalt kümme kõrges auastmes Etioopia ohvitseri hukati äsja, kuna neid süüdistati,

et mad olid andnud oma väeosale käsu taandumiseks rünnakul olevate partisanide väeosade eest.

Kuu aega kestnud valitsusvägede vasturünnakuline tegevus olevat praegu tõsistes raskustes.

Samal ajal väidavad partisanide juhid, et 1330 Etioopia sõdurit said lahinguis surma kahel lahingurindel kolm päeva kestnud ägedate lahingute ajal. See tõstab valitsusvägede totaalse kaotuse rohkem kui 16.000-le pärast 15. veebruari uuesti puhkenud sõjategevuse ajal.

Eritrea rahvuslased võitlevad endise Itaalia asumaa iseseisvuse eest, mis liideti 1962. aastal Etioopiaga pärast kümneaastast LRO poolt käendatud föderatsiooni.

See Etioopiale strateegiliselt eriti tähtis territoorium on riigile ainsaks ligipääsuteeks merele.

Praegu on üle 130.000 valitsusvägede sõdurit võitlemas kuuendat korda pärast 1978. aastat purustamaks partisanide üksusi ja hävitamaks nende võitlusvõimet. Praegu saabub Etioopiasse massiliselt N. Liidu sõjavarustust, mis on valitsusvägedele andnud ka ajutist edu pikaajalises ja verises sõjas.

Siiski Kinnitavad Khartumis asuvad diplomaadid, et partisanide viimased võitlused, mis on olnud tugevamad viimase paarikümne aasta jooksul, on valitsusvägedele kaotusrohked.

Valitsus on mobiliseerinud kõik saadaolevad jõud võitlusteks, kuid üldiselt peetakse valitsusvägede kaotust tõenäoliseks

ja see võiks ohustada kol.ltn. Mengistu Haile Mariami positsiooni, kes tõusis sellele kohale viis aastat tagasi, pärast veriseid rivaalide hukkamisi kõrgemate sõjaväelaste ringis.

Kõik valitsusliikmed, peale kahe on praegu Asmaras võitlustegevust jälgimas. Spekuleeritakse, et N. Liidule sõbralik kapten Legesse Asfaw võiks astuda samme kol. Mengistu asendamiseks, kui sõjategevus Eritreas osutuks valitsusvägedele kahjulikuks.

Etioopial on ka teisel rindel uuesti puhkenud sõjategevus.

Valitsusvägede front Sudani piiril varises kokku märtsi keskel pärast Eritrea Rahva Vabastamise Frondi vasturünnakuid.

Partisanide juhid väidavad, et neil on suuremaid võite olnud piki rannikuala ja sisemaal Afabeti piirkonnas, milline linn on veel valitsusvägede käes. Üks värske valitsusvägede diviis on juba sinna piirkonda saadetud. Päevased rapordid sellest piirkonnast näitavad, et võitlused käivad pidevalt ja valitsusväed teevad tõsiseid pingutusi partisanide rindest läbi murdmiseks. Läänediplomaadid ütlevad, et Etioopia võimetus partisanide tegevuse lämmatamiseks olenevat valitsusvägede sisemistest nõrkustest.

Salvadori osavõturohked valimised

Kristlik-demokraadid ei saanud oodatud enamust — Uus koalitsioon moodustatakse keskparteidest

OTTAWA — Kanada välisminister Mark MacGuigan ütles pärast Salvadori valimistagajärgede avaldamist, et need valimised olid nii õnnestunud, kui selles olukorras oli võimalik. Selles kodusõjas olevа riigi elanikud hääletasid oma vabal valikul ja entusiastlikult.

Mark MacGuigan ütles ajakirjanikele, et valimiste demokraatlik iseloom oli tõendiks, et Kanada valitsus hindas olukorda õigesti, kui uskus, et valimised on parim viis rahu saavutamiseks Salvadoris.

Ta lisas siiski, et liiga varajane on veel ütelda, kuidas olukord võiks kujuneda,

aga Kanada valitsus tahaks näha mõõdukat tsiviilvalitsust ametisse-astuvat.

Niipea kui valimiste lõplikud tatagajärjed teatavaks saavad, lubas MacGuigan ühendusse astuda Mehhiko valitsusega arutlemaks, mis rolli need kaks riiki võiksid mängida Salvadoris.

Kanada mõlemad opositsioonierakonnad ei jaga välisministri MacGuigani optimismi.

Uusdemokraadid ei pea valimistulemusi „rahva tõelise tahte väljenduseks"

ja endine konservatiivide välisminister Flora MacDonald ütles, et tema arvates valimised ei lõpeta veel kodusõda.

Washingtonis oli alul USA välisminister Alexander Haig väga vaimustatud valimiste tulemusist, nimetades seda „sõjaliseks ja poliitiliseks hoobiks" partisanidele, öeldes et Salvadori tavalised inimesed, mehed ja naised näitasid julgust ja kodanlikku kohusetunnet, hääletades vastupidi partisanide boikoteerimise nõudele.

Väga rõõmus oli esialgsete valimistulemuste üle ka president Ronald Reagan,

pidades tulemusi Salvadori rahva võiduks.

Ka Kongressis, kus Reaganil tuleb nõutada uut toetust Salvadorile, oldi optimistlikud.

Valimisel tulid juhtiva parteina välja kristlik-demokraatide partei, kes on kodusõja ajal valitsenud USA toetusel. Teiseks suuremaks võitjaks olid parempoolsed äärmuslased. Mõlemal jäi siiski puudu enamusest 60-liikmelises parlamendis ja peavad moodustama koalitsioonivalitsuse.

Kristlik-demokraatlik partei sai Jose Napoleon Duarte juhtimisel 40% häältest, äärmuslikud parempoolsed 30%.

Ameeriklaste üllatuseks aga ei nõustu ükski parteidest koalitsiooni moodustama kristlik-demokraatidega

ja arvatakse, et tulevase valitsuse võiksid moodustada hoopis mitmed keskparteid.

Vaatamata partisanide üleskutsele, rünnakuile ja surmaga ähvardamisele valimiste boikoteerimiseks, võtsid Salvadori inimesed suuremal arvul valimistest osa kui keegi julges ennustada, arvestatakse, et 1,5 miljonist hääleõiguslikust käisid valimistel 600—800.000.

Paljud valijad olid siiski oma suure valimise entusiasmi põhjusena nimetanud,

et nad käisid hääletamas ainult selleks, et saada valitsuse templit oma identiteedi kaardile, et hoiduda hiljem valitsusvastaseks nimetamisest.

Lääne-Saksamaa demonstreerib

LÄÄNE-BERLIIN — Tuhanded demonstrandid üle Lääne-Saksamaa marssisid protestiks, et USA toetab Salvadori praegust valitsust selles sõjas kannatanud riigis valimiste eelõhtul. Demonstrandid karjusid „Jänkid, välja Salvadorist", kui nad marssisid USA lennuväe baasi. Politsei kasutas pisargaasi demonstrantide laiali ajamiseks, kes omalt poolt vastasid kividega.

Bremenis heideti 4000 demonstrandi poolt kive USA konsulaadile. Opositsioon USA sekkumisele Salvadoris on väga laia haardega alates vasakpoolseist kuni kirikutegelasteni ja rahu eest võitlejateni. Saksa ajaleht „Tageszeitung" kogus kerge vaevaga 1 miljon dollarit Salvadorile relvade muretsemiseks.

Demonstratsioonidega tuuakse välja pärast kaotatud sõda sakslaste südames olnud kibestustunne ameeriklaste vastu,

kellest vanem põlvkond tunneb ikka veel ameerika sõjavägede Saksamaa pinnal olemise tõttu teatud okupeerimise varjundit,

mida praeguste meeleolude juures osavalt ära kasutatakse ameerikavastase meeleolu tekitamiseks.

Reagani valitsus süüdistab jälle venelasi keemilises sõjas

WASHINGTON — Reagani valitsus süüdistas jälle, et N. Liidu poolt kasutatud surmav toksiin ja teised keemilised relvad on surmanud üle 10.000 inimese Laoses, Kamputchas ja Afganistanis. USA välisminister Alexander Haig ütles 32-leheküljelises rapordis Kongressile, et internatsionaalsed kokkulepped on ohus agressiooni laine tõttu. Ministriabi Walter Stoessel ütles selle juurde, et kui maailm ei saa sellist tegevust peatada Laoses, Kamputchas ja Afganistanis, siis on vähe võimalusi selle kordumise vältimiseks teistes maades teiste rahvaste vastu. Venelased on ise pidevalt eitanud keemiliste ainete kasutamist sõjalises tegevuses.

Poola ajakirjanik ennustab:

Rohked vastupanuaastad on ees

VARSSAV — Juhtiv Poola kommentaator ja ajalehe toimetaja Janusz Stefanowicz on avaldanud üleskutse uuteks läbirääkimisteks valitsuse ja lahkisaadetud Solidaarsuse ametiühingu ning katoliku kiriku vahel, vältimaks vastupanulainet, mis võiks kesta aastaid. Valitsusega opositsioonis olevad jõud on sõjaseisukorra survel tõmbunud tagasi otsesest konfliktist valitsusega, aga nad teevad plaane aastaid kestvaks passiivseks vastupanuks. Nad loodavad et sellega nad suudaksid poola kommunistlikku juhtkonda pikkamisi kahjustada.

See arvamine põhineb ootusele, et vastupanu muutub ajajooksul tugevamaks ja pikema õõnestava toimega nõrgendab valitsuse jõudu, sõjavägi väsib asendamast tsiviilvõimumehi ja tsiviilvõim pole suuteline administratsiooni uuesti üles ehitama.

Sellise olukorra vältimiseks peaks valitsus alustama läbirääkimisi mitte ainult Solidaarsusega,

vaid ka katoliku kirikuga, mil on Poolas, vaatamata sõjaseisukorrale siiski väga tugev mõju.

Poola seim (parlament) moodustas möödunud reedel uue sotsiaalmajandusliku nõukogu lootuses selle abil siduda lähemalt rahvast ja valitsust. Nõukogu on siiski kaugel sellest, mida Solidaarsus soovitas enne sõjaseaduse maskma panekut, soovitades sellist nõukogu valitsuse tegevuse kontrollimiseks vastupidi uue nõukogu ainult nõuandvale funktsioonile.

Vahepeal on valitsus sotsiaalselt ja majanduslikult viletsuselt tähelepanu eemaldamiseks

kergendanud sõjaseisukorda diskoteekidele ja lõbustuskohtadele avamiseks loa andmisega,

kuid need võivad olla avatud kella 10-ni õhtul.

COMUS MUSIC THEATRE OF CANADA
ESIETENDUS
THE SHIVAREE
John Beckwith'i lõbus ooper 2. vaatuses
Peaosas: *Avo Kittask, Caralyn Tomlin*
3., 4., 5. ja 6. aprillil kell 8.30 õ.
ST. LAWRENCE CENTRE, 27 Front St. East Toronto
Town Hall, tel. 366-7723

ST. CATHARINES EESTI SELTSI ja SOOME KLUBI ühine
KEVADPIDU
laup., 17. aprillil kell 7.30 õhtul s.a.
Multicultural Centre, 185 Bunting Rd.
Kavas: IDAMAINE KÕHUTANTS
TANTS — muusika soomlastelt
Baar ★ Kohvilaud ☆ Loterii

Pühap., 18. apr. 1982 kell 3 p.l.
GAIDILIPKOND „PÕHJALA TÜTRED"
korraldusel
MOENÄITUS-SUVI '82
Toronto Eesti Maja suures saalis
Pääse koos kohvilauaga $6.—

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS
suurel neljapäeval, 8. aprillil 1982 kell 7.00 õ.
KANNATUSAJA KONTSERT
G. F. Händel'i „KRISTUSE PASSIOON"
Laulab CANTATE DOMINO CHARLES KIPPERI juhatusel, orelil LEMBIT AVESSON
Jeesus — AVO KITTASK
Evangelist — ERICH RÄMMELD
Pilaatus — JAAN MEDRI
Juudas — ESTRA VÄLI-TOOMPUU
Siioni tütred — ELNA LIBE, LIINA PURJE, ALLI VÄHI
Meditatsioon õp. U. PETERSOO — Pääsmeks kirikukorjandus

EESTI RAHVUSTEATER. Laupäeval, 17. aprillil kell 7 õhtul, Leaside Highschool'i auditooriumis 200 Hanna Road (Bayview ja Eglinton)
KAAREL SÖÖDORI NÄIDEND 4. PILDIS
LÄBI TORMI
Lavastus: LYDIA VOHU Lavakujundus: ARTHUR MIHKELSOO
Kostüümid: ENDLA KOMI
Osalised: OUDI KALM, LEIDA JÄRVI, ERNST VÄHI, HARRI MÜRK, ERIK KASTEIN, ALAN TEDER ja TÕNU NAELAPEA.
Pääsmed eelmüügil alates 22. märtsist Abistamiskomitees Eesti Majas tel. 461-1344, POKO's 767 Mt. Pleasant tel. 488-2078, pr. Sigrid Valge tel. 469-0664 ja etenduse õhtul kohapeal 5.30 p.l.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

POSTIAADRESS: P.O. Box 73, Stn. C, Toronto, Ont. M6J 3M7

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised), kuulutused, ekspeditsioon, 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $45.—, poolaastas $24.— ja veerandaastas $13.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $55.—, poolaastas $29.— ja veerandaastas $15.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 60 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Balti Vabadusliidu korraldusel toimus Balti konverents Chicago advokaatide Keskuses (Chicago Bar Association), kus baltlaste juhtidel oli võimalus vahetada informatsiooni USA välisministeeriumi esindaja Mildred Pattersoniga ja Alex Alexeiev Rand Corp-st. Küsimuste all oli ka nn. sõjakurjategijate tagakiusamine. USA televisioonijaamad NBC ja CBS intervjueerisid Alex Alexeievi Balti küsimustes. Teadustajana tegutses ERKÜ liige Gilda Karu. Pildil vasakult Gilda Karu, leedulanna Rima Janulevicius ja lätlane Ilmar Bergmanis. Foto: Hannaford

Kas leiva asemel kivi?

Ühendriikides on juba pikema aja jooksul kritiseeritud Ameerika Hääle (Voice of America) raadiosaateid raudeesriidetagustesse riikidesse, mis kritiseerijate arvates on olnud ainult lamedad ja mittemidagiütlevad, piirdudes ainult informatsiooni andmisega Ühendriikide igapäevasest elust, sageli paljudest tähtsusetutest ja tühistest sündmustest, kuid ei ole pühendanud vajalikku tähelepanu poliitilistele probleemidele ning ei ole arendanud vajalikku agressiivsust kommunistlike režiimide vastu. Kuna Voice of America on Ühendriikide valitsuse ametlik raadiosaadete võrk ja valitsus vajab selle massimeedia abi oma poliitika levitamiseks ja propageerimiseks, siis on Reagani administratsioon võtnud Voice of America küsimust ilmselt väga tõsiselt ning on hakanud saadete iseloomu ümberorganiseerima ja ümberkujundama, eemaldades oma kohalt ka asutuse direktori James Conkling'i.

Voise of America (Ameerika Hääl) annab teatavasti edasi ka eestikeelseid saateid, mis ulatuvad ka kaugele raudeesriide taha Eesti õhuruumi ja sealt raadioaparaatide kaudu kuulajate kõrvu. Saadete koostamisel on põhiliseks printsiibiks, et need peavad edasi andma ja selgitama Ühendriikide sise- ja välispoliitikat ning levitama informatsiooni valitsuse sammude kohta. Seega põhiliselt ei ole saadete iseloomus midagi viltu — küsimus seisab ainult, mida valitakse ameerika elust edasi andmiseks ja millises toonis ja varjundis seda tehakse. Sealjuures on saadete materjalide valikul seni alati katsutud silmas pidada ausa ajakirjanduse põhimõtet: uudis võib olla hea või halb, kuid tuleb kõnelda tõtt.

Sellest lähtudes rõhutavad Ameerika Hääle saadete senise liberaalse uudistepoliitika kaitsjad, et saated on võitnud endile oma ausa hoiaku, täpsuse ja õiglase iseloomu tõttu kogu maailmas üldise lugupidamise ning saavutavad raudeesriide taga palju suurema mõju kui propagandaga läbivürtsitatud agressiivsed saated. Intelligentsed inimesed kogu maailmas sundavad alati eraldada ausaid saateid propagandalistest saadetest millede mõju võib osutuda soovitust hoopis vastupidiseks, resoneerivad Ameerika Hääle senise saadetepoliitika advokaadid.

Kuid saadete kritiseerijad ei ole kaugeltki samal optimistlikul arvamisel ning paljud neist ühinevad Venemaalt paguluesse saadetud kirjaniku Aleksander Solzhenitsõniga, kes süüdistab Ameerika Häält, et see püüab Kremlile meeldida ja kriitikat kommunistlikra režiimi suhtes pehmendada. Solzhenitsõn läheb oma kriitikas võrdlemisi kaugele kui ta väidab, et Ameerika Hääl ei anna oma raudeesriidetagustele kuulajatele vaimset abi ja kirjeldab Ühendriike oma saadetes tegelikust halvemana, lühidalt, ta annab kuulajatele leiva asemel kivi.

Võttes arvesse neid poolt ja vastuväiteid võib konstateerida, et Ameerika Hääl on seni tegutsenud idealistel ja erakordselt liberaalsetel alustel, kirjeldades Ühendriikide elu häid ja halbu külgi, kuid on sealjuures oetanud erakordset tagasihoidlikkust N. Liidu kommunistliku surverežiimi ja elu varjukülgede esile tõstmisel ja kritiseerimisel. Lepliku maailmas, kus vastaspool vastaks sellisele aususele omapoolse aususega oleks selline poliitika mõeldav, kuid praegune maailm on sellise idealismi rakendamiseks liiga õel ja kuri ning kommunistlikud režiimid kasutavad oma huvides ära iga naiivse järelandmise, iga kõrgetele ideedele ja humaansetele printsiipidele baseeruva teadeteteenistuse ja analüüsi, vastates sellele omapoolse propagandaga.

Kui Ameerika Hääle praeguste saadete kaitsjad väidavad, et intelligentsed inimesed kogu maailmas oskavad propagandat tõest eraldada mille tagajärjel propagandalise vürtsiga läbiimbutatud saated osutuvad Ühendriikidele kahjulikuks, siis näitavad senised kogemused, et see ei vasta kaugeltki tõele. Nii on ka Ühendriikides ja teistes läänemaailma riikides tuhandeid intellektuaale, kes ei ole võimelised N. Liidu propaganda ja tõe vahekorda kindlaks määrama ja lasevad endid mõjutada raudeesriide tagant vabaese maailma suunatud väänatud ja käänatud informatsioonist ning kommunistliku süsteemi ülistamisest, mille mõju ei suuda nõrgestada isegi Afganistani ja Poola sündmused ning N. Liidu territooriumilt Lääne-Euroopa suurlinnadele suunatud mitmelaengulised raketid.

President Reagani administratsioonis on mehed, kes ei vaata üle raudeesriide süütute siniste lapsesilmadega vaid realistliku pilguga. Nende seisukohtadega ei sobi see aus kuid põhiliselt naiivne teadeteteenindus, mida seni on harrastanud Ameerika Hääle saated. Võib oletada, et nad ei taha Ameerika Häälest kujundada mingisuguseid ühekülgseid ... propagandasaateid, vaid agressiivset ja jõulist informatsiooniteenindust, kus ei kardeta tõtt näkku ütelda Kremlile ja ta punastele liitlastele.

K. A.

Sõlte-aastad 940—1980

MURRANG 1953

Järgnevad väljavõtted pärinevad Misiunas-Taagepera tänavu ilmuvast raamatust „The Baltic States: Years Dependence 1940—1980" (Balti riigid — sõlte-aastad 1940—1980). „Sõjajärgse stalinismi" peatüki viimaseks alljaotuseks on „Normaliseerumine uute normidega (1952—53)."

NORMALISEERUMINE

A. 1952 muutus olukord Baltikumis oluliselt selles mõttes, et palju midagi enam ei muutunud. Kogu ajajärk a. 1944 alates oli olnud lakkamatu purunemise kord [illegible] ühiskondlike vapustuste ahel. Terve rahvas hõlmaval tasemel muutus vastupanu metsades ja [illegible] loobuda lootusest abile Läänest. Üksikisiku tasemel pidi loobuma lootusest pääseda terrori käest isegi kui ei oldud saksameelne, või avalik patrioot, või eratalunik, või [illegible], või kommunist. Kõiki neid rühmi oli terror üksteisejärgi tabanud. Milline kategooria tuleb järgmisena. Järgmist ei tulnud, ent seda tollal ei teatud. Terror oli kujunenud meeks normiks, mida arvestati. Selles mõttes olid olud normaliseerunud.

Iga aasta alates a. 1944 (ja Eestis a. 1939) oli toonud olulisi ühiskondlikke muudatusi. Esimest korda ei muutunud palju enam a. 1952. Samad löökaused ja samalaadne repressioon üksikute vangistamistega jätkusid.

Aasta lõpupoole levis kuuldusi eelseisvast uuest lainest: juutide küüditamine (väidetava arstide vandenõu järel Moskvas), uued küüditamised kehvasti toimivaist kolhoosidest, ja järgijäänud hariitlaste väljapuhastamine.

Ent Stalin suri märtsis 1953 ning hakkas esinema väikeseid aasta varem mõeldamatuid asju.

Ajalehed kahandasid ähvardusi ja hakkasid kirjutama sotsialistliku legaalsusest. Eesti ametiühingute konverentsil julges üks saadik kuulutada: „Töötajate heaolu parandamiseks antakse ainult lubadusi. Nii me kaugele ei jõua." Sellist ennekuulmatut arvustust toodi nüüd ära isegi ajakirjanduses („Rahva Hääl, 20. 2. 54).

Ühtegi stalinistlikku dekreeti ei tühistatud ja mõnes osas rakendati neid endisest järjekindlamaltki. Ühiskondlikud normid olid ranged, aga nad ei muutunud vähemalt enam, nii et sai võimalikuks neile kohanduda. Ja soovi selleks leidus.

Iroonia ja tõrksus, millega vastati N. Liidu sammudele a. 1940 ja isegi peale a. 1944, olid ammu hajunud. Terror oli otstarbe kaotanud juba enne kui ta lakkas.

Balti elanikkond oli tuimestatud. Alluda stabiilselt rangeile käskudele ja saada pihta ainult selgeltmääritletud piire ületades—see kõlas nagu hea unenägu pärast aastaid tujukat terrorit ja järsult muutuvaid nõudeid.

Vastupanu esines veel a. 1953 ja hiljemgi, aga see muutus ebatavaliseks. End küüditamisohus tundvad inimesed võisid otsustada, võidelda põhimõttel „surm siin või Siberis". Terrori vaibudes asendus see valikuga surma ja kollaboratsiooni vahel — ning vähesed valisid surma.

UUE KORRA LEGITIMISEERUMINE

Aastaks 1953 hakati N. Liidu võimus nägema muud kui pelka ajutist ja pealiskaudset hõivangut. Selles mõttes oli see võim saanud [illegible] seaduslikuks" — kui N. Liidule ka [illegible] moraalset õigust välja [illegible] ja rakendada seadusi, [illegible] möönd ometi, et N. Liit oli [illegible] oma seadusi täies ulatuses läbi viima, ja et oli üllimalt [illegible] käituda just nagu oleks N. Liidu võim seaduslik. Harjumus iga N. Liidu käsu vastu mõtes [illegible] asendus vähehaaval [illegible] harjumusega [illegible] sõna. Paistis toimuvat märgatav muudatus hoiakus: heitlust [illegible] „hõivangu" vastu asendas tegevus oma huvides võõra „valitsuse" raamistikus.

KUIDAS BALTI RIIGID PAISTSID A. 1953

Aastast 1953 vaadatult, paistis balti rahvaste tulevik süngena. Paar aastat varem oli terror võimutsenud genotsiidse hooga. Ainsaks lootuseks oli olnud diktaatori surm. See surm oli tulnud, ent süsteem oli jäänud. Terror oli vaibunud, kuid vastav masinavärk püsis. Uued juhid võisid selle taaskäivitada nii pea kui omavaheline võimuheitlus lõpeb. Lootusandvaid märke siiski ilmus. Sooviti loota. Kardeti loota. Lootused olid liiga palju kordi purunenud.

Maaelu ei toibunud kolhoosistamisest. Linnaelus oli vaevu näha paranemist. Kultuurielu seisis.

Rahvuse säilitamine oli lakanud olemast esmamure oludes, kus ühisvastupanu oli purustatud ja igaühe isiklik ellujäämine nõudis täit tähelepanu.

Ühiskond oli atomiseeritud. Kõik iseseisvusaja saavutused olid läinud — poliitilised, kultuurilised ja majanduslikud.

Võimuks minna veel hullemini: venekeelsed koolid nagu sajandivahetusel, või isegi täielik küüditamine krimmi-tatarlaste kombel. Aga niigi olid lood hullemad 1941. a. halvimaist karjusist. Ülemisik põõre paremusele seisis ees, kuid seda ei võinud veel teada. A. 1953 paistis balti rahvaste tulevik süngemana kui see tegelikult kujunes.

Tahtis jääda kristlaseks

Naiivne aafriklane räägib oma kogemustest N. Liidus

WASHINGTON — Üks endine Aafrika Natsionaalse Kongressi African Nationale Congress'i liige, kes pettunud kommunismis, seletas USA Kongressi uurimiskomisjonile, et N. Liidu ametivõimud asetasid ta Moskvas vaimuhaiglasse ja piinasid teda pärast seda, kui ta keeldus osa võtmast marksismi-leninismi loengutest.

Naine, kes esimesena otsis varjupaika Kanadast ja läks siit möödunud novembris USA-sse, andis oma tunnistuse tugeva valve all Senati juriidilise alamkomisjoni ees, rääkides julgeolekust ja terrorismist N. Liidus. Uurijad hoiavad naise identsuse salajase kuni uurimised on lõpetatud.

Tunnistaja on oma hilisemais 20-ndais aastais. Ta ütleb, et teda kuulati üle Lõuna-Aafrika politsei poolt pärast sealse nooruse protestidemonstratsioone 1977 julgeolekupolitsei vangistuses surnud Steve Biko matustel.

Senati uurimiskomisjoni liikmed ütlesid, et naine,

kelle andmeid nad on kontrollinud teatud „salaluure allikate" abil,

andis neile täieliku aruande oma kogemusist N. Liidus.

Naine põgenes Lõuna-Aafrikast Botswanasse, kus ta liitus Aafrika Natsionaalse Kongressiga, mis on keelustatud, aga opereerib L.-Aafrikas põranda all ja sai sellelt poliitilise õpetuse ja väljaõppe.

1978. a. kutsuti ta teiste noorte mustadega N. Liidu ülikooli õppima. Tema raskused algasid siis, kui ta ütles N. Liidu instruktoreile,

et tema kristlik usk ei luba teda kommunistlikku doktriini aktsepteerida.

Novembris 1978 saadeti ta Moskvas psühhiaatrilisse haiglasse, kus „arstid" selgusid olevat N. Liidu salapolitsei KGB liikmed.

Pärast ravi, mis seisnes piinamises ja sunniviisil teostatud süstides, ta sai vabaks, kui lubas aktsepteerida marksismi-leninismi õpetust.

1979. a. veebruaris tal lubati tagasi pöörduda Aafrikasse, kus ta läks alul Sambiasse ja siis Botswanasse.

Üks alamkomisjoni uurija, kes on naist pidevalt küsitlenud möödunud novembrist alates, vastas kui temalt küsiti,

kas naise juures on ilmnenud mõningaid vaimuhaiguse märke, et ta ei ole märganud mitte mingisuguseid.

Uurija ütles, et naine ei väida, et Aafrika Natsionaalne Kongress oleks täielikult N. Liidu, Ida-Saksamaa ja Kuuba kontrolli all. Aga ta lahkus sellest organisatsioonist 1980. a. maikuul, uskudes et organisatsiooni ekspluateeritakse kommunistlike jõudude poolt.

Shveits liitub LRO-ga

BERN — Pärast aastaid kahtlemist ja hooguvõtmist ja veelgi oma relvastatud neutraalsuse kinnipidamise rõhutamist, tegi Shveitsi valitsus 22. märtsil ametliku soovi avalduse ühinemaks LRO-ga. 7-liikmeline Födaraal-Nõukogu, kes täidab Shveitsi valitsuse ülesannet, õhutas rahvast aktsepteerima LRO kohustusi ja vastutust kui täieõiguslik liige maailmaühiskonnas. Valitsus ütles veel, et LRO liikmeks olemine ei muuda Shveitsi alalise relvastatud neutraalsuse seisukohta.

Kommentaarid

Neid mehi ja naisi, kes Teise maailmasõja ajal kommunistlikule Venemaale ja seal valitsevale diktaatorile Stalinile ideelistest seisukohtadest lähtudes oma abi pakkusid, oli palju. Suur osa neist pidid aga hiljem pettunult veenduma, et bolsheviseeritud Venemaa ei tulnud maailmale õnne tooma ja et Stalin polnud kaugeltki inimkonna heategija ja kaitseingel vaid suur kurjategija ja verine türann.

Üks neist naiivsetest meestest oli äsja Jerusalemmas 77-aastaselt surnud poola juut Leopold Trepper, kes oli Richard Sorge kõrval kõige edukam N. Liidu salakuulaja. Ta ehitas 1939. aastast alates Euroopas üles tiheda agentide võrgu, millele sakslased andsid nimeks „Rote Kapelle." Trepperi ja tema kaaslaste ülesandeks oli koguda salajast informatsiooni Hitleri armeede ja nende liikumise ning Saksamaa majanduse kohta. Ta alaliseks asukohaks sõja ajal oli Brüssel, kuid sealt sooritas ta reise Pariisi, Marseillesse, Lyoni, Amsterdami ja isegi Berliini, kus ta kohtas oma agentidega.

Trepperi suuremateks saavutusteks oli venelastele sakslaste välksõja strateegiliste plaanide hankimine, Hitleri ataki ettekuulutamine N. Liidu vastu 1941. aastal ning otsustava lahingu ennustamine Stalingradi all 1942. aastal. Tema edu haseerus „Rote Kapelle" organisatsiooni geniaalsel ülesehitusel, kusjuures üksik agent teist ei tundnud ning informatsioon anti edasi salakirjas lühilaine saateaparaatide kaudu.

Saksa vastuluure oli hädas „Rote Kapellega" ehkki tal olid juba enne sõja puhkemist kindlad andmed luureorganisatsiooni tegevusest. Ajajooksul õnnestus siiski üksikuid agente paljastada, kes oma tegevuse eest surma mõisteti ning 1942. aasta lõpul tuli ka järg Trepperi käte, kes arreteeriti Pariisis 27. novembril. Sakslastel ei olnud küll Trepperi naljalasimisega — nad kasutasid teda „Inner mura" ja Suur-Saksamaa kasuks tööle rakendada. Trepper mainis hiljem, et ta keeldus selles ning, et tal õnnestus 1943. aastal Pariisis sakslaste küüsist põgeneda.

Kuid Stalin ei usaldanud Trepperi juuri ja kui sõjaom pärast sõda oma kodumaale Poolasse sõitis, arreteeriti ta poliitilise politsei poolt ja mõisteti 1947. aastal 15 aastaks vangi. Ta vabanes pärast Stalini surma ja tuli kodu ja murtud mehena Poolasse tagasi, kust tal õnnestus 1973. aastal Iisraeli välja rännata.

Trepper oli veendunud kommunist ja idealist, kuid Stalini vangilaagrid panid lõpuks talle nagu paljudele kaaslastele ära pähe. Tema pettumusest kõnelevad kõige selgemalt tema mälestusteoses avaldatud read, milles ta peab end selle generatsiooni liikmeks, kes langes maailma ajaloo ohvriks. Ta nentis, et käesoleval sajandil on sündinud kaks koletist — fashism ja stalinism, mis on hävitanud kõik kõrgemad ideaalid.

Kahjuks ei ole stalinism siiski surnud kaugeltki kõiki neid Moskva kaubamärgiga ideaale ja illusioone hävitada, mida kinnitavad praegused maailmasündmused. Marksismi ja leninismi virvatuled on võimelised liikuma panema suuri masse, kes Moskva agentide poolt ülesköeratuina on maailma parema tuleviku petliku maski varjus valmis organiseerima mässe ja ülestõuse ning võimule upitama kommunistlikke diktatuure.

☆

1924. aastal Eestis toimunud 1. detsembri mässukatset püüavad N. Liidu väljaanded ja ajaloolised teosed iseloomustada kui eesti proletariaadi ülestõusu kodanluse diktatuuri vastu. Punaste kirjasõna võtab siiski omaks, et mässu organiseeris N. Liidust salaja üle piiri Eestisse saadetud kommunistlik agitaator ja organisaator Jaan Anvelt, kuid punaste ajalugu ei taha sellest rääkida, et 1. detsembril toimunud relvastatud ülestõusust võtsid osa ka teised salamahti üle piiri saadetud „töötava rahva" liikmed, nende hulgas ka mässu operatsioonide tegelik juht Valter Klein.

Praegusest kommunistlikust ajakirjandusest tilgub siiski ajajooksul ühte-teist läbi Venemaalt Eestisse

(Järg lk. 3)

Kinkige sünnipäevaks „VABA EESTLANE"

VALVEARST NÄDALALÕPUL

3. ja 4. aprillil
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

9., 10. ja 11. apr.
dr. J. Marley, tel. 921-7777

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Eesti Majas toimus endiste sõjaveteranide kokkutulek, kus vesteldi sõjamälestusist ja peeti plaane kunagiste võitlusteekondade jäädvustamiseks. Pildil koosviibimisest osavõtjad. Foto: Tommy Tomson

„Komme-tüdrukute" koolijuubel Tallinnas

600 endise õpilase „kodune ja sõbralik retk noorusmaale"

Iseseisvusaegse Tallinna Linna Kommertsgümnaasiumi 70-ndat aastapäeva tähistati m.a. septembris. Paguluses märgitseti seda teadupärast suhteliselt tagasihoidlike kokkutulekutega. Kuid kokkutulek Tallinnas, nagu jutustab kodumaalt saabunud teade, olnud väga elav, ehkki seda pühitseti tublisti hilinenult.

— Kokkutulek oleks pidanud õigupoolest toimuma juba 14. septembril. Kuna Kommertsgümnaasiumi ruumides asub nüüd Tallinna Merekool, siis oli võimalik aastapäeva-pidustust praktiliselt läbi viia vaid kooli vaheajal, selle aasta jaanuaris: nimelt 16. jaanuaril kell 12 tulid kokku „komme tüdrukud" oma vana kooli aulas.

Teate edasiandja nendib, et üldist vilistlaste kokkutulekut polevat tema teada selle kooli ajaloos olnud. „Kui võtta kooli ajalooks minu isiklikud eluaastad, alates 14. eluaastast, kui sinna kooli astusin," lisab ta.

Edasi selgub, et organiseerimiskomitee oli arvestanud

umbes 250 inimese kokkutulekut, kuid tegelikult tulnud kokku kaugelt üle 600.

Kokkutulekut iseloomustatakse järgmiselt:

— Laupäeva ennelõuna pakkus sümpaatne mees, kes palunud mittallinlastele suhteliselt kummalist pilti: keskealiste ja eakamate daamide massiline kokkuvoolamine Merekooli! Pilt puupüsti täidetud saalis, rõdudel ja koridorides oli ka küllalt haruldane, sest meil on kõik koolid segakoolid (välja arvatud Merekool poistega ja Meditsiinikool, kus valmistatakse ette meditsiiniõdesid) ja vilistlaspäevadel on alati nn. segaseltskond. Kuid sel korral täitis meie kooli ainult naispere!

Vanu õpetajaid olevat vähe järele jäänud. Ainult üheksa.

Nende hulgas Anna Raudkats, kes ei olevat aga tervislikel põhjustel saanud kokkutulekust osa võtta.

Kogunemise algul tervitanud kokkutulnuid koolihoone praegune peremees, Merekooli direktor Helmuth Kanter, umbes 40-aastane sümpaatne mees, kes palunud mittallinlastele suhteliselt kummalist pilti: keskealiste ja eakamate daamide massiline kokkuvoolamine Merekooli! Pilt puupüsti täidetud saalis, rõdudel ja koridorides oli ka küllalt haruldane, sest meil on kõik koolid segakoolid (välja arvatud Merekool poistega ja Meditsiinikool, kus valmistatakse ette meditsiiniõdesid) ja vilistlaspäevadel on alati nn. segaseltskond. Kuid sel korral täitis meie kooli ainult naispere!

Vanu õpetajaid olevat vähe järele jäänud. Ainult üheksa.

Nende hulgas Anna Raudkats, kes ei olevat aga tervislikel põhjustel saanud kokkutulekust osa võtta.

Kogunemise algul tervitanud kokkutulnuid koolihoone praegune peremees, Merekooli direktor Helmuth Kanter, umbes 40-aastane sümpaatne mees, kes palunud mittallinlastele suhteliselt kummalist te pahaks panna, et tema tervitab neid kui kooliõdesid, kuna ollakse ju ühest koolimajast. Tervitusi ütelnud nii vilistlased kui ka endised õpetajad ja Kommertsgümnaasiumi õigusjärglane, Tallinna Majandustehnikumi esindaja.

Aktuse kontsertosas esinenud instrumentaalmuusika ja laulu alal silmapaistvad vilistlased.

Pärast ametlikku osa vaadatud ringi majas, „et mis vahepeal muudetud", ja kasutatud ka tagasihoidlikku einelauda.

Hiljem einestatud lendude viisi restoranides ja mujal.

Üldiselt oldud kokkutulekuga väga rahul. „Oli see ju kuidagi kodune ja sõbralik ja nagu omamoodi retk noorusmaale, kus tundsime endid 2—3 tundi jälle koolitüdrukutena," ütleb lõpuks endine „komme tüdruk" (MR). EPL

Talipäevad Kalifornias kaugete külalistega

CHINA PEAK — 6. ja 7. märtsil kõlas siin jälle eesti keel ning talikuurordi kõik toad olid taas okupeeritud elurõõmsate, peamiselt valgepealiste põhjamaalastega. Nii iseloomustavad meid kohapealsed teenistujad.

Kaks bussitäit Los Angelesest ja üks San Franciscost saabusid juba reede õhtul. Nendele järgnes veel treilereid ja eraautosid. Laupäevaks oli kohal ligemale 150 eestlast, nende hulgas külalisi New Yorgist (neli noormeest), Chicagost, Utah ja Washingtoni osariikidest.

Laulu oli seekord ehk rohkem, kuna talipäevadest võttis osa noorte keskel tuntud meeleolu tekitaja Urmas Kärner USA idarannikult koos oma kitarriga.

Toimusid ka traditsioonilised suusavõistlused mäelaskumises mitmes vanuse ja oskuse klassis. Talipäevadest osavõtjatele oli korraldatud eesti pidu laupäeva õhtul, milline mõnele lõppes alle järgmisel hommikul.

*

S.F. Suusaklubi aastakoosolek peamiselt noortele järgneva koosviibimisega toimub 7. mail klubi esinaise Ruth ja Armas Sootaru kodus, 720 Colusa Ave., El Cerrito. Lähema inf. saamiseks helistada (415) 526-6451. Kõik sel ajal Põhja-Kalifornias viibivad eesti noored teretulnud.

A.B.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

komandeeritud mässumeeste kohta. Näiteks ilmus 8. märtsil „Rahva Hääles" pikem artikkel Valter Kleini 90. sünniaastapäevaks ning avaldatud ridadest selgub, et Moskva saatis juba 1924. aasta veebruaris Valter Kleini salaja Eestisse põrandaalusele tööle.

Millega oli Tartus sündinud Valter Klein, kes tegutses Esimese maailmasõja ajal Peterburis maalrina ja treialina, teinud endale sellise nime, et ta saadeti vastutusrikkale mässukatse juhtimise tööle Eestisse. Näib, et ta oli oma tegevusega võitnud partei juhtkonna täieliku usalduse. Kleinist sai juba veebruarirevolutsiooni ajal kommunistliku partei liige ja oktoobrirevolutsiooni ajal astus ta punakaardi liikmeks. Võttis osa kodusõjast valgete vastu ning lõpetas ja laväekomandöride kursused, kuhu ta jäeti silmapaistva kommunistina poliitiliseks komissariks. Hiljem töötas komissarina piirivalve väeosades ja oli Eestist põgenenud kommunistide artelli juhatajaks. Nagu sellest selgub, oli ta kõigiti sobiv mees relvastatud ülestõusu juhtima.

Eestis tegutses Valter Klein põranda all Karl Roobase nime all ning nimetati mässu ettevalmistamisel 9-liikmelise Eestimaa Sõja-Revolutsioonikomitee juhiks. 1. detsembri ülestõusu ajal võttis ta Tallinnas osa rünnakust Balti jaamale ja sai haavata. Mässu ebaõnnestumise järele põgenes ta Tallinnast ja varjas ennast põranda all. Ta haigestus ja suri, kuid tema viimaste päevade ja elu kohta ei anta tema eluloo kirjelduses andmeid.

Saatus oli Valter Kleinile armuline ja võimaldas tal Eesti pinnal surra loomulikku surma. Kui ta oleks üle piiri Venemaale tagasi pääsenud, siis oleks teda tõenäoliselt oodanud ülestõusu teise juhi Jaan Anvelti saatus: kuklalask Stalini tapakeldrites.

AMI

Liina Purje ja Jeremy Viinalass

Sopran Liina Purje alustas oma lauluõpinguid 14-aastaselt Helmi Betlem'i laulustuudios. Hiljem siirdus ta New Yorki, kus töötas lauluõpetaja Olga Ryss'iga ja lõpetas New Yorgi ülikooli B.S. kraadiga muusikaõpetaja kutse alal — erialana laul. Ta täiendas end Banffi ja Aspeni muusikakursustel ooperi alal. Praegu töötab Liina lastega, õpetades Orffi meetodit Toronto koolides.

Liina on lapsest saadik tundnud suurt huvi eesti laulu vastu ja on paljudel eesti üritustel neid ka esitanud. Liina laulurada on viinud teda esinema Washingtoni, New Yorki, Long Islandile ja Torontosse. Esimese iseseisva kontserdi andis ta New Yorgis koos Maaja Duesberg-Roosiga ja sai kiitva arvustuse osaliseks.

Pühapäeval, 4. aprillil toimub Liina esimene iseseisev kontsert Torontos viiuldaja Jeremy Viinalassi ja pianist Charles Kipperi kaastegevusel. Tema kavas on Mozarti, Menotti ja Gershwini aariaid; teine osa kontserdist on pühendatud täiesti eesti autoreile, nagu Aavik, Aav, Duesberg, Ernesaks, Oja, Päts ja Tubin.

Rõõmuga läheme noore laulja kontserdile, kes oma kavas nii palju ruumi leiab eesti laulule.

Noor eesti viiulikunstnik Jeremy Viinalass alustas oma õpinguid 7-aastaselt dr. Metro Kozaki juures Sudburys. Tema eriline andekus ja kiire areng viisid teda varsti Cambrian'i noorte orkestri koosseisu ja 12-aastaselt Sudbury Sümfooniaorkestri tegevaks liikmeks. Jeremy on arvukalt osa võtnud Kiwanise muusikavõistlustest ja 1981 valiti teda Ontario finalistiks. Suveti on Jeremy osavõtnud mitmest muusikakursusest nagu Interprovincial Music Camp ja Meadowmont School of Music, New York. Noorteorkestrite festivalil Banffis 1980 esines Jeremy solistina Cambrian Youth Orchestra saatel.

Noorel viiuldajal on oma karjääri rajamiseks ees õpingud välismaal. Oma noorusele vaatamata on Jeremy juba praegu õpetamas viiulit assistendina Huntingtoni konservatooriumis Laurentian ülikoolis Sudburys. Tema kavas eelseisval kontserdil 4. aprillil kuuleme klassikuid nagu Brahms, Max Bruch, Sarasate, Smetana j.t.

Kontsert on Eesti Kunstide Keskuse X juubelisarja neljas ja viimane kontsert koos Abel Lee kunstinäitusega „Aknad" ja „Fantaasiad". Näitus on avatud pühapäeval, 4. aprillil kella 12—6-ni, kontserdi algus on kell 6 p.l. Tartu College'is.

Mulgid toetasid „Uudismaad"

Esmaspäeval, 22. märtsil pidasid mulgid Eesti Majas oma järekordse aastapeakoosoleku. Koosoleku avas ja juhatas J. Vihma, protokollis P. Rabisson.

Koosolekul esitati möödunud aasta tegevusaruanded ja arutati eeloleva aasta tegevuskava. Selts on korraldanud traditsioonilise omavahelise kokkutuleku ja peamine tegevus toimus Killamängude läbiviimisel. On võetud osa ja sõbralikult koos töötatud teiste maakondlike organisatsioonidega. Kooslijate poolt märgiti, et maakondlik tegevus on viimasel ajal saanud eestlaskonnas eriti populaarseks, kõik üritused on olnud rahvarohked, lõbusad ja neis on valitsenud kodutunne. Seda tava soovitati jätkata.

Ühiselt otsustati osa võtta ja kaasa aidata ESTO-84 maakondade päeva korraldamisest. Samuti võetakse osa ühisest maakondlikust sügispeost, mis toimub 23. oktoobril Eesti Majas ja mille puhastulu läheb Eesti Maja toetuseks. Ka sooviti jätkata omavahelisi õhtuid.

Kuna selts ei taotle majandusliikke sissetulekuid, siis ülejäägid on annetatud eesti organisatsioonidele. Selle aasta annetus $200 otsustati anda Eesti Skaudisõprade Seltsile

nende teoksil oleva „Uudismaa" juurdelõike ostukuludeks.

Valimistel valiti üksmeelselt vana juhatus tagasi. Mulkide Seltsi vanemaks jäi edasi J. Vihma, teisteks juhatusliikmeiks V. Ojason, W. Mandra, E. Tani, E. Silm ja J. Vares. Revisjonikomisjoni J. Ramjalg ja J. Anton. Esindajaks maakondade esinduskogusse W. Mandra.

Koosoleku lõpul vesteldi veel omavahel ja räägiti mulgi nalju.

Eestis ilmus kiriklik kalender

Üllatuslikult on Nõukogude võimud Eestis lubanud trükis avaldada kristlikku kalendrit. See on väikeses taskuformaadis tosina leheküljelisena, kus leidub ainult kalendaarium. Kuid selles on lubatud ära tuua ka kriikupühad ja iga päeva kohta juhis vastavale piiblisalmile.

Tänavune väljaanne kannab järgmist tiitellehte:

Evangeelsete kristlaste-baptistide Kadender 1982. a. Selle all piiblisalm (Mik. 6, 8) ja all: ENSV evangeelsete kristlaste-baptistide Presbüterite Nõukogu väljaanne.

Võib oletada, et kalender levib ka väljaspool baptistide kogudusi ja nii on rahval võimalik teada saada, millal on liikuvad usupühad.

Punavõimude poolt on tehtud tingimuseks, et kalendri ees tuleb ära tuua nõukogude pühade ja tähtpäevade nimestik ning taga viimasel leheküljel N. Liidu hümn.

New Yorgi Baptisti kogudus (jutlustaja Leonhard Heinmets) on lasknud kalendrist teha paljunduskoopiaid liikmeskonna keskel levitamiseks, jättes muidugi välja Nõukogude sundusliku propagandalisandid. (VES)

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN
VIHMAVEEREENNID JA TORUD
ALUMIINIUM AKNAD JA UKSED
RÄÄSTAALUSED JA PAIKESE VARJUD
20 AASTA GARANTII
LÄTI ETTEVÕTE
Century Aluminum Installers
2226 Dundas St. W. Toronto, Ont. M6R 1X3
Telefon 534-2864
Omanik ARTURS MIME
Võtke ühendust firma omanikuga. — Ei mingit vahemeest.

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ★ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ★ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

VABA EESTLASE UUED TELEFONID:

toimetus 444-4823
talitus 444-4832

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$45.—	$55.—
Poolaastas	$24.—	$29.—
Veerandaastas	$13.—	$15.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$49.—	+ $39.—	$44.—
poolaastas	$26.—	+ $19.50	$22.—
veerandaastas	$14.—	+ $ 9.25	$11.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $49.—, poolaastas $26 ja veerandaastas $14.— + SAATEKULU — aastas $66.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 60 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

ARMAST ABIKAASAT

LEENA JÄRVINE't

sündinud 10. augustil 1891 Harjumaal
surnud 29. märtsil 1982 Torontos

mälestab tänus ja jällenägemise lootuses

abikaasa ARVO-AVO

Õndsad on surnud,
kes Issandas surevad!

PUHKA RAHUS ARMAS EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

LEENA JÄRVINE

Mälestavad leinas

poeg VELLO ja lapsed Torontos
tütar VALLI laste ja lastelastega USA-s

UNUSTAMATA KALLIST EMA, VANAEMA, VANAVANAEMA JA ÄMMA

ANNETTE MARIE KERST'i

sündinud 18. detsembril 1888 Tallinnas
surnud 30. märtsil 1982 Torontos

mälestavad vaikses leinas

TÜTAR abikaasaga Torontos
POJAPOEG perekonnaga, MINIA ja OMAKSED Rootsis

Kas ema südant
tunned Sa . . .

Kõrges eas varises 29. märtsil 1982 igavikku armastatud ja lugupeetud kallis õde ja sugulane

LEENA JÄRVINE

Sügavas leinas

ÕED perekondadega ja
arvukas SUGULAS-SÕPRADE ring
kodumaal
EDUARD KUUSKNE perekonnaga

Rahu ja tröösti
raskes leinas
abikaasa Arvole

Armast koguduseliiget

LEENA JÄRVINE't

sündinud 10. augustil 1891 Harjumaal
surnud 29. märtsil 1982 Torontos

mälestab

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Vaata, ma teen kõik uueks!

Armast

LINDA TINT'i

leinavad kurbuses

LEHTE-ÕIE ja EDUARD ROOMETS

Puhka rahus!

Lahkus igavikku meie hõimlane

ATI

* 20. 8. 1909 Eestis
† 25. 3. 1982 Kanadas

Mälestavad leinas

LIX, SUTS, MATI, KATRIN

Armast

ANNETTE KERST'i

mälestavad kurbuses

VAIKI VANE
perekond JÄRVEL

Lahkus meie armas

ANNETTE KERST

Leinavad kurbuses

JAAN ja KRISTINA NOOLANDI perekonnaga

Meie südamlik tänu kõigile sõpradele ja tuttavatele, kes meie kalli abikaasa, isa ja vanaisa

KARL KIMMEL'i

VR 2/3

matusetalitusest nii rohkearvuliselt osa võtsid, meid lohutavalt troostisid, ja leinakuulutustega mälestasid. Eriline tänu õpetaja Andres Taul'ile südamliku kõne ja troosti eest ja organistile dr. R. Toi'le, Korp! Sakala lipuvalvele ja järelhüüde eest H. Meret'ile, siiras tänu E. Silm'ale kes ütles järelhüüde Võitlejate Ühingu nimel, kelle jumalagajätt kodumaaga seoses olev kõne, mis talle nii armas, oli liigutavaks momendiks ja B. Lindre'le erilise osutatud kaasabi eest.

Leinaja LESK ja OMAKSED

Kol.-ltn. Karl Liivola surnud

Kol.-ltn. Karl Liivola (end. Krikmann) suri 92 a. vanaduses Rootsis. Ta oli kõige vanem Rootsis asuvatest E.V. ohvitseridest.

K. Liivola, olles lõpetanud Irkutski sõjakooli, teenis Peterburgis ohvitserina. Hiljem võttis osa Vabadussõjast Soomusrongide Diviisi staabi koosseisus. Diviisi likvideerimisel määrati Sõjavägede Staabi koosseisu.

Kõrgema Sõjakooli lõpetamisel teenis Sõjavägede Staabi III osakonna ülema abina ja hiljem Kindralstaabi raamatukogu juhatajana. 1944 sügisel põgenes Saksamaale, kust hiljem õnnestus asuda Rootsi. Elades Lõuna-Rootsis, võttis ta aktiivselt osa sealsest eestlaste rahvuslikust tegevusest. Oma väärtusliku raamatukogu pärandas ta Lundi Eesti Majale.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5

Telefon 924-1408

---

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstikäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.

Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Peeter Sägi

IN MEMORIAM

Peeter Sägi sündis Tartumaal jõuka suurtalu perepojana. Jõukuse ning võimaliku mugavuse peale vaatamata kasvas temast töökas ning tõsiselt ellusuhtuv tubli eestlane.

Peeter omas neid eestlasele põhilisi iseloomujooni, mida tänapäeval võib harva leida. Ta oli aus, siiras ja alati abivalmis. Ta mõtles alati enne kui ütles, kuid ütles vaid seda, mida mõtles. Ta austas sügavalt sõprust, millele jäi truuks kuni surmani. Sõprust, võibolla ka armastust, ei väljendanud ta sõnades, seda võis paiguti märgata vaid tema silmadest, või sõbralikust naeruvinest. Ta ei rääkinud palju, ega püüdnud kunagi millegagi esile tõusta — kuid ta teod kõnelesid tema eest.

Ta kuulus soomepoiste ridadesse võitlustes Soome idapiiril. Kui varises aga kodumaa rinne, oli ta koos teiste soomepoistega hävitavates lahingutes Tartu all. Koos vähestega pääses ta sealt eluga.

Rootsis jatkas Peeter õpinguid elektriala konstruktorina. Asus hiljem Kanadasse ja kuulus 30 aastat Ontario Hydro arukamate „desainer'ite" hulka. Ta oli haruldaselt taibukas ja kiire otsustusvõimega. Risk — vajaduse korral — oli talle iseloomulik.

Ta hindas kõrgelt kunsti, iga kunsti. Harva jäi tal midagi „O'Keefe'is" nägemata, ühtegi suve ei möödunud tal Stratfordis käimata. Ühtegi eesti teatrit ei jätnud ta vaatamata ega ühelgi kontserdil ega kunstinäitusel käimata. Ta tundis kunsti, selle ajalugu ja selle tänapäeva.

Kuue Miili järve äärde ehitas ta oma kätega imeilusa suvemaja tennisväljakuga, purje- ja mootorpaatidega. Tal jatkus kätt ja mõistust igaks otstarbeks, ja neid jagas ta ka oma sõpradele, kõigile, kes tema poole pöördusid.

Oma 60. sünnipäeva plaanitses ta pühitseda käesoleval suvel, oma arvukate sõprade keskel.

Kahju on inimesest, kes omab kuhjaga kõiki väärtusi, kuid peab lahkuma nii vara. Kohutavalt kahju on aga siis, kui see isik on su elu parim sõber, kaugelt parem, kui oskad seda ise olla.

Kahju ka tema abikaasast ja tütrest, kelle leina ei suuda keegi lohutada.

Kahju, et Jumala veskid vahel nii jahvatavad.

Puhka rahus, kallis sõber ja koolivend!

S. Preem

Billy Graham läheb Moskvasse

MINNEAPOLIS — Vaatamata Valge Maja vastuseisule, ütleb evangelist Billy Graham, et ta tahab külastada maikuul N. Liitu ja võtta osa seal korraldatavast internatsionaalsest tuumasõja vastasest konverentsist ning jutlustada kahes Moskva kirikus.

Graham ütles, et ta aktsepteeris patriarh Pimeni kutse jutlustamaks vene ortodoks-katedraalis. Tal on plaan ka jutlustada sealses baptisti kirikus.

Graham tegi oma seisukoha teatavaks, öeldes, et ta palvetab,

et see külaskäik võiks anda väikse kontributsiooni paremaks arusaamiseks N. Liidu rahvaste, USA ja teiste rahvaste vahel.

Ta lisas, et tema ülesanne N. Liidus on vaimne ja tal pole mingit plaani sekkuda poliitikasse või ideoloogilistesse suhetesse.

Ajakiri „Newsweek" teatas varem käesoleval kuul, et USA president Ronald Reagani valitsus oli avaldanud survet Grahamile mitte sellele reisile minna, kuna nad kartsid, et N. Liit võiks seda kasutada propagandavahendina.

Eesti Kunstide Keskus palub seda eesti organisatsiooni endast teatada, kes „OLIVETTI" kirjutusmasina „ALL ELECTRIC TYPEWRITER" parandusärist eksikombel ära tõi.

Poola piiskop otsib võimalusi Walesa vabastamiseks

VARSSAV — Poola katoliku kiriku piiskop Josef Glemp on avaldanud üleskutse Solidaarsuse juhi Lech Walesa vabastamiseks ja ütleb, et salajased kontaktid on toimunud otsesteks läbirääkimisteks ametiühingu ja sõjaväelise valitsuse vahel. Piiskop arvab, et Walesa võiks oma populaarsuse tõttu kaasaaidata riigi rahunemisele ja olukorra selginemisele.

Üks vanem Solidaarsuse esindaja ütles, et esialgsed läbirääkimised on juba toimunud valitsuse ja Solidaarsuse ametiühingu esindajate vahel, kes pääsesid vangistamisest sõjaseaduse kehtima panekul.

Solidaarsuse esindaja, kes soovis, et ta jääb anonüümseks,

ütles, et ametiühing on nõudnud, et läbirääkimised saaksid toimuda ainult Walesa ja seitsme-liikmelise ametiühingu presiidiumi juuresolekul.

Piiskop Glempi avaldus Walesa vabastamiseks on seniseist rangeim mehe kasuks, kes aitas organiseerida Solidaarsuse ametiühingut Gdanskis. Peapiiskop ütles suurel jumalateenistusel Varssavi tööliskassi eeslinnas, et Walesa vabastamine pole mingiks ohuks Poola valitsusvõimudele.

Vahepeal on Varssavis ringi liikunud usalduslik kommunistliku partei dokument,

kus on arvestatud kolme võimalust Solidaarsuse probeelmi lahendamiseks.

Esimeseks, ametiühingule uuesti tegevusloa andmine uue juhi all, organiseerides kaks Solidaarsuse nimelist ametiühingut või likvideerides ametiühing ülepea.

See dokument on siiski saanud teatavaks põrandaaluseile ametiühingu liikmeile ja tegi selgeks, et valitsuse valik oleneb peamiselt järgmiste kuude vastupanuliikumisest sõjaseadusele.

Ometi on sellest näha,

et Poola valitsus otsib tõsiselt mingisugust teed Solidaarsusele uuesti tegevusvõimaluse andmiseks,

tingimusel, et ametiühing oleks kuulekas kommunistlikule parteile.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS

H. LATER & CO. Ltd.

"INSURANCE"

1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Georgina Townshipi poolt korraldatud kalapüügivõistlusest osavõtjad eestlased auhindade pidulikul üleandmisel Suttoni areenil 12. märtsil. Istuvad vasakult Oskar Luukas, Eduard Lood, nende kohal seisab Fromulus Aadli. Kalapüügi võistlus kestis kuu aega, alates 6. veebruarist. Võistlusest võttis osa üle 700 kalasportlase mitmelt poolt Ontariost ja USA-st. Auhindadeks oli annetatud rahas ja esemetes $14.805.00 Sellest võistlusest võttis osa ka eestlasi, kuid ainsana tuli kohale, saades neli auhinda Royal Beachis elunev Ed. Lood. Ta sai auhinnaks esimesel püüginädalal püütud suurima havi eest õlletehase Molsoni trofee ja tuli sellega üldarvestuses III kohale, saades lisaks auhinnale $25. Järveheeringa püügi eest sai ta kolmandal nädalal esimese koha, auhinnaks $25 ja tarbeeseme. Foto: J. Säägi

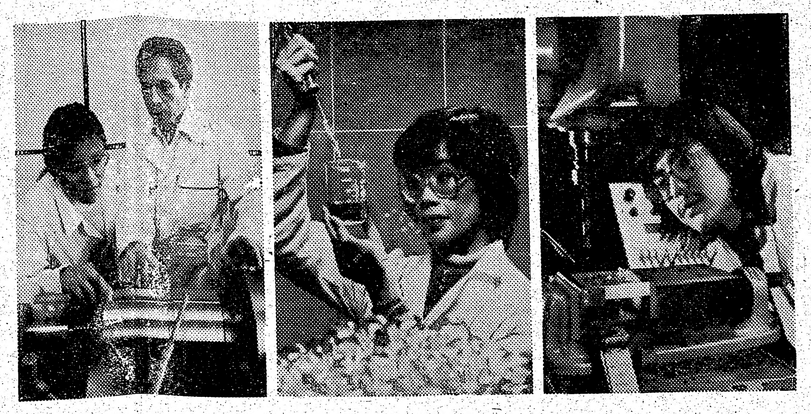

MIKS OTSITAKSE NEID INIMESI KANADAS KÕIGE ROHKEM?

Miks otsitakse neid inimesi Kanadas kõige rohkem? Kanadas on töökohti, mille jaoks ei leidu töölisi, kuna pole küllaldaselt oskustöölisi. Tehnoloogia areneb kiiremini kui tööstused. Kui Kanada tahab jääda võistlejaks maailmaturul, siis peame hoolitsema tööliste vastava tööoskuse eest.

Soovime noori kanadalasi informeerida võimalustest oskustööde alal ja uutest tööstusteadustest.

Tööamet ja immigratsioon on aidanud sadu tuhandeid noori avastada töid, millistest neil polnud varem aimugi. Föderaalvalitsuse programmide abil on võimalik end treenida ja saada sellest kasu töövalikul.

Eriliste toetuste tõttu institutsioonidele ja kolledzhitele kanadalased saavad tähtsamates ainetes õppetunde klassiruumis. Tegelikult kõik õppurid, kes treenivad regulaarsetes programmides, saavad mingil viisil föderaalvalitsuse toetust.

See aitab inimesi leida õiget tööd ja tööstustel leida õigeid töölisi. See soodustab Kanada arenemist ja edenemist.

Et tellida broshüüri
„ARE WE REDY TO CHANGE?"
kirjutage: „CHANGE" Ottawa, Ontario K1A 0J9
NAME: .....
ADDRESS: .....

AIDATES KANADAT EDENEDA.

Employment and Immigration Canada
Lloyd Axworthy, Minister

Emploi et Immigration Canada
Lloyd Axworthy, Ministre

Canada

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Akende asendamine thermo-akendega. ★ 5-tollised veeremid kuues värvis. ★ Räästaaluste katmine.
Keldriakendele sissemurdmise vastu metallkaitsed.
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238 kodus 769-0932

OSSO Investments Inc.,
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

A.E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Vivi Roy
Kinnisvarade vahendusfirma eestlasest esindaja
Toronto, Ontario M4N 2H8
2781 Yonge Street
Büroos (416) 487-4311
Kodus (416) 962-8481

SOOJAVEEKÜTTED
Uued ja parandamine — Õli ja gaas
Veetorude parandamine
ROLAND KULLIK – Tel. 275-1280

Kevadpühade lauale ostke meie saadusi

VIKING FOODS & IMPORTS

133 Laid Drive, Toronto M4G 3V5 — Telefon 425-0450

- Suitsukalkunid, -singid, -lõhed, -siiad ja -forellid
- Soome kilud ja silgud
- Skandinaavia delikatessid ja konservid
- Euroopa juustud
- Eesti ja soome pagarisaadused
- Väga maitsvad islandi rasvaheeringad
- Suur valik mitmesuguseid kalafileesid purkides
- VERIVORSTID

SUITSUTAME ostjate poolt toodud lihasaadusi

Ärl avatud pühade nädalal: teisip., kolmap. 8—6, neljap. 8—7, Suur-Reedel suletud. Laupäeval 8—4. Esmaspäeviti suletud.

Peame elama tulevikule, minevik olgu õppetunniks

Edukas Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu Esinduskogu koosolek Hamiltonis

HAMILTON (VE) — Laupäeval, 20. märtsil toimus Hamiltonis Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu Esinduskogu koosolek. Koosoleku avas liidu esimees K. Tori, avaldades osavõtjaile tänu hea koostöö eest möödunud aastal. Koosoleku juhatajaks valiti R. Moks, protokollijaiks Ü. Tamre ja E. Lindaja. Koosolekust olid tulnud osa võtma Montreali, Ottawa, Toronto, Hamiltoni ja USA liidu esindajad.

Liidu tegevuse aruande esitas esimees K. Tori, millest selgus, et Liit koos ühingutega oli tegutsenud edukalt ja süvendanud koostööd keskuse ja teiste Balti sõjaveteranide vahel. Keskuse esimees tegi teatavaks I järgu teeneteristi annetamise Sir Collins Haynesile, kes on olnud Austraalias, sealses piirkonnas eesti sõjameestele suureks abiks kommunismivastases võitluses.

Kasaaruande esitas laekur V. Lillakas. Aruanne näitas, et tegevusaasta oli lõppenud majandusliku ülejäägiga.

Ühingute tegevusest andsid informatsiooni A. Jurs Hamiltonist, E. Ruberg Montrealist, R. Piirvee Ottawast ja R. Moks Torontost. Neist E. Ruberg toonitas eesti keele säilitamise tähtsust noorte hulgas ja ütles, et peame „nende ajusid pesema sini-must-valge seebiga". Ta soovitas kõigil eestlastel suunata oma säästusummad Toronto Eesti Ühispanka, et sellest saaks kasu eesti ettevõte.

Montreali Eesti Võitlejate Ühing tähistab sel aastal oma 30. aastapäeva. Ühingul on eriti hea koostöö skautidega

ning hiljuti toimunud Quebeci provintsi murdmaasuusatamise võistlustel tervitasid nad võistlejaid, kes läbisid Lättemäe maaala tervitusega „Tere tulemast vabade eestlaste maale!" — muidugi prantsuse keeles. Kõikidele suruti pihku Eesti kohta andmeid sisaldav voldik. Liit on toetanud kaasvõitlejaid nende vastu tõstetud nn. „sõjasüüdlaste" kohtukulude katmiseks.

Liidu eeloleva tegevusaasta töökava esitas K. Tori. Peale rutiinpärase tegevuse hakkab liit tegema eeltöid ESTO-84 sõjameeste ürituse läbiviimiseks. Keskuse ülesannetel, ajaloo alal, saadeti kiri E. Tiivelile Montrealis. E. Tiivel on ainukene järelejäänud Eesti Sõjanõukogu liige ja oleks praegu võimeline paremat valgust ja vastust andma küsimusele, miks eestlased ei hakanud venelastele relvadega vastu nende sissetungi puhul Eestisse. Vabadusfondi täiendamist otsustati jätkata korjandusega ning toetuste vastuvõtmisega.

Liidu esimeheks valiti tagasi K. Tori, juhatusse V. Lillakas, V. Raiend, R. Piirvee, L. Pihlberg, H. Lember, R. Moks, E. Ruberg, E. Uduste, E. Lindaja, A. Tooming, A. Jurs ja G. Lootus. Revisjonikomisjoni F. Koger, J. Kirsipuu ja R. Lindemann. Aukohtusse A. Mägiso, H. Kore ja A. Jurs.

Ehatare uudiseid

Ehatares on ainult kaks ühe voodiga tuba veel saadaval. Kes nüüd hiljem soovib isiklikku tuba, sellele üüritakse esialgu kahe voodiga tuba omaete. Kui kaheinimese toad täituvad, siis ta on sunnitud võtma toakaaslase kuni üheinimese tuba vabaneb, ja saab sinna ümber kolida.

Proua Kolga, Eesti Kodust, on Ehatare köögis nüüd nõu andmas meiemaitseliste toitude osas.

Pudukauplus on ka avatud, kust elanikud võivad nipet-näpet muretseda.

Keegi Ehatares sai sünnipäeva telegrammi, mis kõlas umbes järgmiselt: Astu julgelt edasi, kuni jõuad sajani, — siis seisata ja vaata tagasi. — Kas maksab minna edasi?

Ehatarel oleks vaja puutöö, nahatöö ja rauatöö riistu meestele, ning lõngu ja niiti naistele. Samuti võtab Abistamiskomitee vastu eestikeelseid raamatuid, kui keegi soovib likvideerida oma kogu. Ehatare telefon on 284-0828.

Kanada Eesti Võitlejate Ühingu ülesandeks jäi sel aastal sõjameeste suvepäevade korraldamine, ürituse asukohaks valiti Seedrioru ja ajaks 21. ja 22. august 1982.

Läbirääkimistel käsitleti mitmesuguseid rahvuspoliitilisi ja vabadusvõitluslikke probleeme. Sõna võtsid M. Niinvee, R. Tralla, E. Lindaja, H. Lember, U. Tamre, A. Jurs, V. Raiend, H. Teder, R. Piirvee ja M. Pihlak.

Teadaanne

Veel on 11 vaba kohta T. E. Meeskoori bussis!

T. E. Meeskoor sõidab oma kontsertmatkale Lakewoodi, N. J. reede õhtul, 16. aprillil kell 20.00 ja on tagasi pühapäeval, 18. aprillil kell 23.30. Kaasa sõidust huvitatuil palume helistada — Rein Holsmer, 751-4199.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
auruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

● Stolkholmis, Handeni püsiravihaiglas tähistas 29. jaanuaril oma 98-ndat sünnipäeva helilooja prof. Juhan Aavik, kes võttis sel päeval vastu hulga külalisi, üks oli neist tema endine õpilane Alfred Riimar.

● Karlsruhes elunev arhitektuuribüroo omanik dipl. ins. Ants Kippar võttis osa elumajade kavandivõistlusest, saades teise auhinna, mille suurus on 17.000 Saksa marka.

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elekter, torud, puutööd jne.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Kevadpühadeks ostke meie endi valmistatud shokolaade — munad, tibud jänkud jm.

PETIT PARIS
Cake & Coffee Shop Inc.
2384 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. M6S 1P5 — TELEFON 769-9881

RISTSÕNA NR. 1097

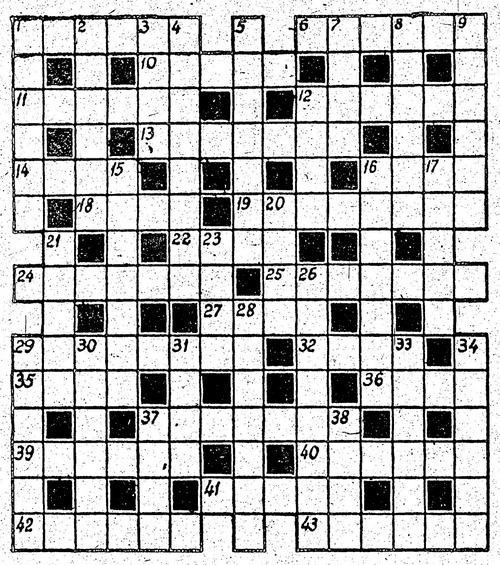

Põikread: 1. Muusikariist, 6. Ruttav, kiirustav, 10. Sõbramehed, 11. Eesti viiulikunstnik Rootsis, 12. Teatud ülesandega sõdur, 13. Piigikandja, 14. Võõrasema, 16. Alati, 18. Lamedate nõlvadega kõrgendik, 19. Sõidab merel, 22. Lääge, 24. Rõdu, 25. Toit tehakse maitsvaks . . ., 27. Raskus, 29. A. Kivikase teos, 32. Sööglaeg, 35. Väike laps, 36. Eesti ettevõtete nimi, 37. Ühe saareriigi pealinn, 39. Pilkava sisuga kirjandusteos, 40. Teadustaja raadios, 41. Vorm sõnast ütlema, 42. Okastega taim, 43. Väikesed tükid, terad.

Püstread: 1. 1940. a. punaste poole läinud eesti kirjanik, 2. Lugupidav, 3. Soome mehenimi, 4. Laevaomanikud, 5. Rammusaks söötma, 7. Sõi aplalt, 8. Väike tuli, 9. Jala osa, 12. Inglise kõrgaadlik, 15. Ühe kohaga seotud, mitte kaugel, 16. Imepärane, 17. Kaalub vähe, 20. Naisenimi, 21. Minister mitmes E. V. valitsuses, 23. Rahaline kohustis, 26. Põõsastaim, 28. Georgia osariigi pealinn USA-s, 29. Puuvili, 30. Heina liik, 31. Looma kehaosa, 33. Ettekanne, 34. Vanad ja . . . — Tammsaare teos, 37. Soov, tahtmine, 38. Üha, ikka.

Postipaki „Venemaa reis" kestis neli aastat

Üks New Jersey elanikke sai 10. veebruaril üllatuse osaliseks N. Vene posti kaudu. Ta saatis nimelt 14. veebruaril 1978 posti teel okup. Eestisse 4 naela ja 12 untsise paki, milles oli kõlm päevasärki. Pakk kindlustati $15 eest.. Möödus pikk aeg, ilma et pakk oleks jõudnud saajani. Selle saatuse kohta polnud mingeid märke, kuni nüüd, 10. veebruaril 1982, pakk saatjani tagasi jõudis. N. Vene postiasutused olid selle hoidnud oma käsutuses peagu neli aastat.

Juurdelisatud märkusest selgub, et pakis olnud särke enam kui Vene määrustikud lubavad saata. Miks pakki nii kaua „marineeriti" Kremlimaal, seda muidugi ei teata. Võimalik, et loodeti saadetise unustamist. Et see aga oli teele läinud tähituna, oli ka kadumajäämine „tülikas", kuna USA post nõuab kadumajäänud tähitud saadetise eest kahjutasu. Küllap seepärast peeti paremaks pakk kolme särgiga tagasi saata, liiatigi kui saatjast võis oletada, et ta ei kavatse Vene postile midagi „kinkida".

RISTSÕNA Nr. 1096 LAHENDUS

Põikread: 1. Kuningas, 5. Avarii, 9. Raekojas, 10. Attika, 12. Arukask, 13. Vekkima, 14. Peegel, 16. Saast, 19. Uraan, 21. Sektor, 25. Ligidal, 26. Pearson, 27. Keerle, 28. Hakkliha, 29. Sõnatu, 30. Kallaste.

Püstread: 1. Kärmas, 2. Neerud, 3. Näokate, 4. Atakk, 6. Vetikas, 7. Reisijad, 8. Isamaata, 11. Avalik, 15. Gasell, 17. Kuulekas, 18. Gangreen, 20. Nädalat, 22. Oraakel, 23. Eskiis, 24. Endale, 26. Praha.

KAKS PROGRAMMI ONTARIOS, MILLEST PEAKSITE OLEMA TEADLIKUD

Tulumaksu hüvitus - elanikele alla 65

Ontario valitsus tagastab igal aastal oma elanikele osaliselt tulumaksu Ontario Tax Credit programmi alusel. See programm on mõeldud peamiselt tulumaksu abina Ontario elanikele 16—64 aasta vanuses, kel on madal või keskmine sissetulek.

Käesoleval aastal on võimalik uut hüvitust nõutada ühenduses linna kinnisvaramaksuga, müügimaksuga ja poliitilise toetusmaksuga. Pidage meeles, et nõutada neid hüvitusi, selleks peate täitma kahvatulilla Ontario Tax Credit vormi ja postitama selle koos tulumaksulehega.

- **Ajutine kütte hüvitus (The Temporary Home Heating Credit)** aitab Ontario elanikke maha arvestada kallimaks läinud majakütet. See $60.— hüvitus väheneb teie maksustatava tulu järgi (1% võrra maksustatavast tulust)
- **Kinnisvaramaksu hüvitus (The Property Tax Credit)** vähendab omavalitsuse- ja koolimaksude koormust. Selle aluseks on kinnisvaramaks või üür ja maksustatav tulu.
- **Müügimaksu hüvitus (The Sales Tax Credit)** tagastab osa rahast, mis olete maksnud provintsi müügimaksuks. See koosneb isiklikest vabastustest (personal exemptions) ja maksustatavast tulust.
- **Mahaarvamisi poliitiliste toetuste puhul (The political Contribution Tax Credit)** võivad nõuda Ontario elanikud, kes toetasid registreeritud Ontario poliitilist parteid, valimispiirkonda või kandidaati Ontario provintslikel valimistel. Seda võite tulumaksust maha arvata ainult siis, kui teie makstav provintsi tulumaks on suurem kui linna kinnisvaramaks ja müügimaks (Sales Tax Credit)

Tulumaksu toetus - 65 aasta vanustele ja vanematele

Ontario Tax Grants pensionäridele on mõeldud selleks, et aidata eriliselt Ontario elanikke, kes on 65 ja vanemad ja et asendada Ontario Tax Credits elanikele selles vanusegrupis.

Käesoleval aastal on ajutine majakütte toetus (Temporary Home Heating Grant) lisatud tulumaksu toetuste programmile (Tax Grants program).

Kui saite 1981. a. kinnisvaramaksu toetuse (Property Tax Grant) ja olete veel õigustatud rohkemaks, siis saate oma 1982. a. vahepealse aja (interim) toetuse (grant) pluss 1981. a. ajutise majakütte toetuse hiliskevadel.

Hoolduskodudes ja instituutides elunevad elanikud, kes ei maksa kinnisvaramakse, ei ole õigustatud saama ei Property Tax Granti ega Temporary Home Heating Granti. Aga neil on muidugi õigus Sales Tax Grantile.

Informatsiooniks helistada: Ministry's multilingual Information Centre.

Torontos 965-8470 · Area Code 807— küsida operaatorilt Zenith 8-2000 · Mujal 1-800-268-7121

või kirjutada:

Ministry of Revenue, Guaranteed Income and Tax Credit Branch, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1X8

Ontario Ministry of Revenue

George Ashe, Minister

T.M. Russell, Deputy Minister

Berta Ruck

MUNDRIS SÜDAMEVALLUTAJAD

16.

Ma ei tunne ega tea oma õdesid enam sest saadik kui sõjavägi jõudis meie pesasse. Aga tindi juurde tagasi — teadsin, et söögitoas pidi olema suur pudel tinti. Nii siis, tindipott käes, siirdusin söögituppa, kujutades seda tühjana ja mahajäetuna nagu söögitoad alati sel kellaajal, õhus veel nõrgad lõunalõhnad. Ja mida mõtlete, kellega sattusin seal kokku? Meie taevalise luupainajaga, kellest mõtlesin, et ta on kuskil põllul kraavikaevamiste juures. Ta istus ja kirjutas, kargas aga jalamaid üles ja vabandas, et on mul vahest ees. (Muidugi on, alati!) Siis aga: „Lubage, et täidan teil selle." „Oh, tänan, ma saan sellega väga hästi ise hakkama."

Kõik oleks ju läinud hästi, kui ma poleks olnud pahane ja ärritatud, et teda jälle kohtasin — vastik olend.

Mis te mõtlete, mis juhtus? Käsi värises ja ma ajasin kolm tilka tinti punase nahaga kaetud söögitoa kirjutuslauale.

„Ma ütlen!" hüüdis luupainaja. Ja mina ütlesin, nagu tavaliselt neil puhkudel: „Pole viga, ma toon lapi ja pühin ära."

„Ei, oodake. Mul on siin vana ninarätik, see ei tee talle midagi. Sellega võib pühkida."

Enne kui sain veel midagi öelda, oli ta käe pistnud taskusse ja tirinud rätiku välja.

Ja sel momendil, ma usun, ta vist soovis end küll maa alla.

Miks ei õpetata küll mehi, et võttes taskust üht asja, ei tõmmataks sealt välja ka kõike muud.

Sest tõmmates taskust oma päris kena sõdurininarätikut hobusepeadega, tõmbas ta põrandale — Ega te ei oska aimatagi!

Jah, võib siiski olla, et aimate. Võib ka olla, et mina olen säärane tobe ja kuutõbine, et ei taibanud kõike kohe algusest peale.

Seal ta vähemalt lamas, vahtides mulle otsa. Mu enda rumaluste peegelpilt.

Noormehe taskust põrandale kukkunud ese oli mu enda ülesvõte. Ei võinud olla kahtlust. Teate seda ütlust, et võileiva võipool ikka allapoole kukub? Nojah, pildid vähemalt kukkudes pööravad näopoole üles. Seal ta lamas — mu viimane ülesvõte, mis võeti otse pärast seda kui hakkasin kandma juukseid üleval — viimane pilt, mis mul oli hinge taga — see, mille olin saatnud „mahajäetud ohvitserile'..

Ja välgusähvatusel märkasin tõtt: see oli tema! Tema see oli!

Mina ja petis kummardusime korraga pildi järele. Kui oleksin saanud pildi enda kätte, oleksin vist jooksnud välja, otse jaama, hüpanud Londoni rongile ja pakkunud end kuski kohvikus ettekandjaks, et keegi mu endisist tutavaist mind enam ei näeks.

Kui tema oleks saanud pildi enda kätte? Jah. Ma ei tea, mida tema siis oleks teinud. Võib-olla oleks luisanud, et see oli mingi pilt sigaretikarbist.

Nüüd aga, mis te arvate? Juhtus see, mida kõige vähem soovitakse.

Olime mõlemad ühesuguselt kärmed. Mõlemi sõrmed klammerdusid pildi ümber.

Hoides kõvasti kinni, tahtsin pilti enda pole tõmmata.

Kuid too — too noor petis (ma loodan, et ta kogu eluaeg ei tunne ennast enam hästi) hoidis oma nurka sama kõvasti kinni.

Loomulik, et pilt kärises pooleks. Seal me siis seisime terve minuti, vaadates teineteist. Nagu Saalomoni kohtumõistmine!

VIII

Olin nii segane, et ma tõesti ei tea, kas olin imestusest kivistunud või vihast tumm.

Mul, see tähendab ,teise nimega „Tuulepeal", nagu mind tuntakse lapsepõlvest saadik, polnud midagi öelda enda kasuks.

Tema hakkas rääkima. Ja nagu tavaliselt, ütles ta midagi, milleks teistel kunagi poleks olnud julgust. Pahvatas päris tigedalt, nagu räägiks ta väikese üleannetu tüdrukuga: „Säh sulle nüüd. Vaadake, mis te nüüd tegite. Kiskusite katki mu pildi!"

„Teie pildi!"

Jäin päris hingetuks seda öeldes. Siis aga kogusin hinge ja oma laialivalgunud mõtteid ja jätkasin: „See on minu pilt, seda teate väga hästi. Kuidas te julgete seda omandada?"

„Teie — ma — see saadeti mulle," ütles härra Frank Lascelles.

Tundsin, kuis muutusin punaseks nagu ta juuksed, kuid päästsin end väärikalt.

„Ah nii. Tunnistate siis ka, et kirjutasite mulle kirju."

„Jah, tunnistan."

„Mängisite nii siis mahajäetud ohvitseri. Luiskasite, et keegi teid ei salli," ütlesin hävitavalt.

„Mängisin?" pahvatas luupainaja häbematult. „Selles ei ole mingit mängu."

„Armas Jumal! Milline hirmus lugu!" ütlesin otse näkku. „Vaatamata kõigele muule olete veel valelik. Ütlesite, et teid ei sallita."

„Noh? See on ju tõsi."

„Vägagi sallitakse. Teie idioodne meeskond jumaldab teid lihtsalt. Kuidas nad seda teha võivad, mina küll ei taipa."

„Tänan, see ongi, mida mõtlen. Teie olete ju see, kes mind ei salli Teate väga hästi, et teil minu suhtes vimm —"

„Kas see paneb teid imestlema?" sähvatasin vastu, vaadates teda pilguga täis viha. „Kas mul pole põhjust?" lehvitasin rebitud pilti.

„Jah, nüüd küll, kuid varemini? Ja see vimm oli teil esimesest minutist saadik. Miks? Kas ehk seletaksite?"

Kuidas saaksin seda seletada. Ei võinud talle ju öelda, et see algas sellest momendist, kui ta tuli köögi ja mina kõvasti seletasin temast. Ei võinud talle ju öelda, et see oli kõik tingitud sellest, et häbenesin oma tegusid, et olin pannud kaarte välja ja muidu plaanitsenud üht ja teist, olgugi et see oli vaid nali. Ütlesin vaid :„Olgu kuidas on, aga nüüd see õige vimm alles algab pärast kõike juhtunut. Ma ei tea, mida te võiksite kosta endakaitseks."

„Vägagi palju," vastas ta. Siis muutis tooni meelitavaks ja jätkas: „Kuulake mind. Võib-olla olen halb nii mõneski suhtes, kuid seda, et olen nii võimatu inimene, nagu teie mind tembeldate — sellest ma ei saa küll kuidagi aru. Teeksin kõik, kui te mind vaid vähegi salliksite, preili — Eliisabet."

Püüdis mind pehmeks teha, kuid ega ma pole sentimentaalne Nancy. Ega ma ei lase end mõjustada.

„Küll ma tahaksin —" algas ta jälle.

„Ei saa kunagi — kui tahtsite öelda, et tahate, et saaksime sõbruks. Ma — ma vihkan teid instinktiivselt."

„Näib nii ja seda ma tundsingi."

„Ja teie katsusite mulle tasuda sellega, et mängisite mulle triki," ütlesin talle aina vihasemaks muutudes, sest hakkasin olukorda juba selge silmaga nägema. „Mõtlesite, et kui saaksite mind viia nii kaugele, et kirjutan teile kirju ja saadan teile oma pildi, et siis ühel päeval võiksite mulle tasuda kõike sellega, et panete mulle nad nina alla."

„Mulle pole pähegi tulnud midagi säärast!" ütles ta päris vihaselt. „Tahtsin teid vaid tundma õppida. Olete mulle aga selja pööranud iga kord, kui vaid katsusin teiega rääkida. Ei teadnud, kuidas saada pihku libedat kala, ja leidsin, et see oleks üks võimalus."

„See on autu ja salalik viis asju teada saada," ütlesin keevalt. „See ei olnud aus."

Härra Lascelles, seistes, rebitud pilt näpu vahel ja tint tilkudes üle laua ääre, hüüdes: „Teate, et — sõjas kõik lubatud on ja lõppude lõpuks on meil ju praegu sõda."

„Leidub inimesi, kes selle tähe all lubavad endile igasugu asju," vastasin. „On aga siiski asju, millele tuleb kindel piir tõmmata. Kui saaksin vaid teile öelda," hüüdsin uuesti süttides, „mida teist mõtlen!"

Siis too petis ütles jälle midagi andeksandmatut. „Teie kirjadest selgub, et sallite mind päris hästi."

„Sest ma ei teadnud, et see olete teie. Mõtlesin, et see on keegi —" ega ei võinud ometi öelda „kena inimene", nii siis jätkasin: üksik, mahajäetud, kellel tõesti tarvis mu — mu —"

(Järgneb)

Soome nõuab emakeele õigust Rootsis

Soome rahvusgrupi kiire arvuline kasv Rootsis on tekitanud nii Rootsile kui Soomele probleeme, seda eriti hariduse ja kultuuri aladel. See olukord peegeldus ka Rootsi ja Soome haridus-, sotsiaal- ja tööministrite kohtamisel Stokholmis, kus soomlased esitasid vaadet, et Rootsi peaks soome vähemusele vaatama sama liberaalselt kui soomlased soome-rootslastesse.

Soomlased nõuavad, et neile kui ligi poolemiljonilisele grupile antaks Rootsis eriseisund. Soome haridusminister Pär Stenbäck leidis, et Rootsil peaks olema ka soomekeelne koolisüsteem, et soome keele asendit ühiskonnas parandataks selles mõttes, et kakskeelsed inimesed saaksid eesõigustatud kohtadele, kus soome keelt on vaja.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 781-5556, 789-7579, kodus 489-6709

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
Toimetaja kodus väljaspool tööaega:
Hannes Oja 481-5316
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.
Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul $4.25
esiküljel ..... $5.—
tagaküljel $4.50
KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. Vaba Eestlase talitus
1955 Leslie St.
Don Mills, Ont.
M3B 2M3
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8
Telefon: 223-0080

Eesti Rahvusteater teeb praegu intensiivselt harjutusi eelseval teatriõhtul esitatava Kaarel Söödori näidendi „Läbi tormi" lavaküpseks kujundamiseks. Pildil näidendis esinevad näitlejad oma lavastajaga. Esireas vasakult Tõnu Naelapea, Leida Järvi, Lydia Vohu, Harri Mürk, seisavad Ernst Vähi, Ernst Katein ja Alan Teder, pildilt puudub Oudi Kalm.
Foto: Vaba Eestlane

Söödori lavateos küpseb

Lydia Vohu vestleb lavastuslikest kogemusist ja vajadusist

Hiljuti (Vaba Eestlane nr. 22) oli meil intervjuu uue lavatüki autoriga, aga seni rohkem lavastajana tuntud Kaarel Söödoriga. Täna vaatame aga uut teatrisündmust praeguse lavastaja Lydia Vohu silmadega, kes sellele lavateosele oma looja hingeõhuga elu annab.

Lydia Vohu ütleb, et proovid käivad tihedasti ja hoogsalt, lavastus hakkab ilmet võtma, osad on peas ja on tajuda küpsemise tunnet. Ta lisab, et näitejuhil pole just „kerge" ülesanne, kui autor on samas linnas ja pealegi ise tuntud suurepärase näitejuhina ja näitlejana, kelle näitekirjandusliku loomingu tingis lavastaja töö käsikirjade puudumisel.

Kuid L. Vohu ütleb,

et ta loodab, et suudab nii autorit kui ka publikut selle lavastusega rahuldada.

Näidend on väga huvitavalt ülesehitatud ja mõneti on mäng nagu sõnade taga, mida peab mõistatama.

L. Vohu on arvamisel, et näidend on huvitav ja ta soovob, et autor kirjutaks rohkem näidendeid, kasutades oma võimeid kirjanduslikul alal. Ühest näidendist on vähe ja annet on autoril olemas. Juba oma dramatiseeringutega on ta näidanud lavateose loomise oskust, sest lavastajana tunneb ta rohkem näidendi kirjutamise nõudeid, kui neid näitekirjanikul võiks olla. Ka jääks ta lavateose kirjutamisega lähedaselt teatritöö juurde. Nii oleks soovituseks, et ta kasutaks loojana oma aega. Näidendi kallal olles lähevad mõtted mujale füüsilisest minast. Kindlasti on ta pärast esimese näidendi kirjutamist palju küpsenud. Kuigi nüüd on näidendeid saadaval, on teater valmis tema uute tööde lavastamiseks.

Ja Lydia Vohu jääbki K. Söödorit kui meie teatriloojat vaatlema. Ta ütleb, et just Söödor tunneb põhjalikumalt kui keegi teine siin teatritööd. Ta on olnud suur näitejuht ka Lydia Vohu elus, alates Viljandist peale.

„Ta on minust näitleja teinud," kinnitab Lydia Vohu ja kirjeldab siis näitejuhi osatähtsust näitleja lavaloomingus.

Ta ütleb, et iga näitejuhi juurest saab midagi õppida, igaüks on talle midagi andnud ja nüüd ise lavastajana katsub ta seda läbi iseenese näitejuhi loova vaimu teistele edasi anda. Näitlejal peab olema palju näitejuhte. Ka Söödoril on olnud mitu näitejuhti kuni ta ise neist kogemusi saades kasvas meie suureks lavaloomingu kujundajaks, kes on võimeline kõigeks, mis teatriga seoses.

Lydia Vohu ütleb, et praeguse lavastuse juures on K. Söödor käinud proove vaatamas autorina. See on uus aste ta kauaaegses teatrikunstniku elutöös.

Lõpuks kordab L. Vohu veel eeloleva teatriõhtu kohta käivaid faktilisi andmeid, 17. aprillil kell 7 õhtul esitatakse eestlastele tuntud Leaside Highschooli auditooriumis Kaarel Söödori näidend neljas pildis „Läbi tormi" Lydia Vohu lalastusel, Arthur Mihkelsoo lavakujundusel ja Endla Komi kostüümidega.

Naissoost rügemendiülem Inglismaal

BRISTOL — Kol.-ltn. Jean Blackwood, 37-aastane naissoost sõjaväelane tegi möödunud nädalal Inglismaal ajalugu, kui ta määrati esimeseks naissoost rügemendi ülemaks Inglismaal. Kol.-ltn. Blackwood võttis üle rügemendi juhtimise, kus tema üksus koosneb 500 sõdurist, kellest 70% on mehed.

1982 suvised Charterlennud Helsingisse.

Finnair'i DC-10 lennukil

	Minek	Tagasitulek	Reisi kestvus	Viimane reservatsiooni aeg	Täiskasvanute lennuhind
Torontost	29. juunil	19. juulil	21 päeva	14. mail	$799.
Vancouverist	28. juunil	26. juulil	28 päeva	13. mail	$939

☐ Pileti eest tuleb tasuda vähemalt 45 päeva enne väljalendu.

☐ Äraütlemise korral peetakse kinni $80 Toronto piletihinnast ja $94 Vancouveri piletihinnast.

☐ Piletihind ei sisalda kanada lennuväljamaksu.

☐ Hinna sisse ei ole arvatud reisikindlustusemaks. Lähemat informatsiooni kindlustuse üle saate oma reisibüroolt.

☐ Lapsed alla 2 aasta reisivad tasuta ilma istme reservatsioonita.

☐ Igasugune lisainformatsioon saadaval reisibüroos.

FINNCHARTER

8 King St. East, Suite 1801, Toronto M5C 1B5
(416) 362-2323

KOHO INTERNATIONAL TRAVEL
191 Eglinton Avenue East, Ste. 104
Toronto M4P 1K1
485-9437

FINNISH (TORONTO) CREDIT UNION LTD.
191 Eglinton Avenue East
Toronto, Ontario M4P 1K1
486-1533

UNIGLOBE-EGAN TRAVEL
277 Lakeshore, East
Oakville, Ont.
Maria Venugopal
Tel. (416) 842-3263

LOMA TRAVEL LTD.
126 West 3rd Avenue
Vancouver, B.C. V5Y 1E9
(604) 872-0659

OML WORLDWIDE TRAVEL AGENCY
1769 Regent Street
Sudbury, Ontario P3F 3Z7
(705) 522-0000 Edey Saarinen

VENTRA TRAVEL SERVICES
5915 West Boulevard
Vancouver, B.C. V6M 3X1
Tel. (604) 263-1951

SKYTRAIN TOURS & TRAVEL
2656 Danforth Avenue
Toronto, Ontario M4C 1L7
690-4922 Bert Kivimäki

UNIGLOBE-AATCO TRAVEL NORTH LTD.
Atria North, Ste. A121
2255 Sheppard Ave. E, Willowdale
497-3622 Anja Kivinen-Velickovic

YORKLAND TRAVEL LTD.
185 Yorkland Blvd.
Ramada Inn Hotel — Lobby
Willowdale, Ontario M2J 4R2
497-0300 Ritva Sanz

Hinnatakse Aleksis Ranniti kunstiesseed

Ranniti seisukohtade tundmine oluline eurooplastele ja ameeriklastele

Ameerika Chicago ülikooli ajakiri „Slavonic and East European Journal" avaldas oma möödunud aasta neljandas numbris (vol. 25, nr. 4, 1981) New Yorgi National Academy School of Fine Arts prof. Serge Hollerbachi retsensiooni 1980. aastal ilmunud kunstiraamatule „Invention and Tradition. Selected Works from the Julia A. Whitney Foundation and the Thomas P. Whitney Collection of Modernist Russian Art".

Autor iseloomustab praegust kunstimiljööd Ameerikas ja ütleb, et huvi sajandialgse vene avangardistliku kunsti vastu on siin mandril suurenenud. Ta vaatleb siis selleaegse vene kunstiloomingu rändnäitusi Ameerikas, mis pärit kahest erakogust ja analüüsib näituse kataloogi „Invention and Tradition", nimetades et selles suurepärases ja meisterlikult kujundatud kataloogis on essee „From Realism to the Reality of Abstraction: A Personal View of Russian Modernist Movement" ja märgib siis, et selle autoriks on Aleksis Rannit, kunstiajaloolane, kriitik ja alates 1960. aastast Slavic ja East European Collections Yale ülikoolis.

Autor peab oluliseks selle essee vaatlemist. Olles läänekultuuri inimene on Rannit vaba igasugusest emotsionaalsusest, mida nii sagedasti kohatakse mõne rahvuse kunsti hindamisel. Aga ometi ta ei vaatle ainult külmalt kõrvaljooni. Ta annab oma seisukoha ja hinnangu täieliku kindlusega. Nii, olgu näiteks, on Rannit aastaid väitnud, et oktoobrirevolutsioon 1917 oli tegelikult „kontrrevolutsioon", kuna demokraatlik vene revolutsioon kestis ainult veebruarist oktoobrini sel aastal. Nii oli tegelikult bolshevike kontrrevolutsioon kontrevolutsiooniline „coup d'etat". Autor peab selle mõiste tundmist oluliseks eurooplastele ja ameeriklastele kellele eksisteerib ainult „Suur Vene revolutsioon".

Ta tsiteerib Rannitit:

Viimastel aatatel mõned lääne kriitikud ja kirjanikud läänes, järgnedes uuele ametlikult sanktsioneeritud teooriale N. Liidus, on hakanud kehtivaks kuulutama ideed, et moodne vene kunst on 1917. aasta bolshevistliku kontrrevolutsiooni produkt. Isegi seda on tehtud, et Lenin ise, kes vihkas uut kunsti ja kirjandust, kaasaarvatud Majakovski, ning nimetas iga moodsama stiili „futurismiks", on nüüd tehtud „nõukogude" vene eksperimentaalse kunsti heategijaks. Kriitiliselt ja ajalooliselt ei tohiks kasutada terminit „nõukogude kunst" tööde kohta, mis on valminud enne 1930-ndaid aastaid."

Prof. Hollerbach tsiteerib ka Ranniti iseloomustavat kirjeldust sotsialistliku realismi kohta:

„Ametlikult nimetatud „vormilt rahvuslik" „sisult sotsialistlik" termin jõudis ette natsionalistlikust kunstist Saksamaal. On kasulik meeles pidada, et 1932. a. peetud näitusel „15 aastat nõukogude kunsti" oli eriruum pühendatud vene kunstile, mida nimetati degenereerunuks. See väike ja vähe-räägitud sündmus oli viis aastat enne, kui teine samasugune sündis 1937. a. Saksamaal, kui Adolf Hitler keelustas kõik vaba saksa kunsti. Sellest peale oli ainus kunstivool, mis lubatud, realism, euloogiline ja vale-idealistlik. See on veel praegugi maksev N. Liidus.

Prof. Hollerbach peatub ka Aleksis Ranniti luuletatud pühendusluuletuse juures vene skulptorile ja luuletajale Naum Gabole. Ranniti värss on kalligraafilises originaalis, mille luuletaja on ise kirjutanud, ja arvestades selle stiilset originaalsust ja vaba elegantsi on Ranniti kalligraafiline käekiri rafineeritud kunst, orgaaniliselt seotud tema värsi musikaalsusega.

Vaadates Ranniti tehtud, iga raamatus oleva kunstniku töö iseloomustust, ütles autor, et Rannit on tahtnud nii täpselt kui võimalik defineerida kunstniku formaalset ja psühholoogilist ning vaimset iseloomustust ja leida talle koht ajaloos, võrreldes selleks teda vene ja lääne kunstimeistritega.

Rannit ütles oma essees, et vene kunst pole saanud iseseisvat rahvuslikku iseloomu leida, kuna mitmed asjaolud, neist viimasena N. Liidu terrorism, pole andnud võimalusi harmooniliseks kunstiarenguks, mistõttu vene kunst on suuremas osas laenud mõjutustest, olenev üksikute suurmeistrite individuaalsest talendist, emotsionaalsusest ja vaimseist ning sotsiaalseist olukordadest mõjutatud, vastupidi vene kirjandusele, mis on palju monoliitsem.

Individuaal- ja grupireisid Euroopasse
AINO KAING
Tel. (416) 757-5080

● 11-aastane Külli Põldmäe, kes kuulub Marylandi kiiruisutajate spordiühingusse ja kelle eesmärgiks on tuleviku võit maailmaolümpial. Kolme-aastase treeningu jooksul on Külli omondanud kümme kuldmedalit, ühe hõbeda ja kolm pronksi. Kuna ta isa on Baltimore Eesti Kooli organisaatoreid — Douglas Põldmäe ja ema tuntud eesti kunstnik — Maret Maiste, on Külli kodu tulvil eesti vaimukultuuri ja eesti keelekõla. Rahvusmeelses püüdluses võrsub edu.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 1. aprillil 1982 — Thursday, April 1, 1982

V. Uibopuu ja V. Tauli Eesti Komitee laureaadid 1982

STOKHOLM (EPL) — Eesti Komitee juhatus otsustas tänavuse Eesti Komitee auhinna välja anda kahele keeleteadlasele. Laureaadid on dotsendid Valev Uibopuu ja Valter Tauli, esimene Lundis ja teine Uppsalas.

Valev Uibopuu oli pensioneerimiseni Lundi ülikooli Soome-Ugri Instituudi juhataja ja õppejõud, Valter Tauli eesti keele õppejõud Uppsala ülikoolis.

Auhinnad antakse kätte Eesti Komitee asemikekogu läheneval aastakoosolekul.

Eesti Komitee annab igal aastal välja auhinna rahvusliku tegevuse pinnal.

Käesoleval aastal austatakse eesti keele hooldajaid rootsi ülikoolide tasemel.

Valev Uibopuu, keeleteaduse doktor ja tuntud eesti kirjanik, on Lundi ülikooli Soome-Ugri Instituudi juhataja kohal olles suutnud eesti keelele ja selle õpetamisele anda tugeva positsiooni.

Valev Uibopuul on samal ajal suuri teeneid eesti ilukirjanduses ja tegevuses oma vanal kutsealal kodumaalt — ajakirjanikuna.

Valter Tauli, samuti keeleteaduse doktor, on Uppsala ülikooli juures eesti keele õppejõuna samuti teinud tõhusat tööd ja välja andnud eesti keele grammatika kahes köites, keeleteadusliku teose „Eesti keelekorralduse alused" ja rohkeid muid teaduslikke töid.

Valter Taulil on erilised teened ka eesti kultuurielu organiseerimisel siin Rootsis kui Eesti Kultuuri Koondise mõtte algataja ja teostaja.

Reagan ei suuda Walesat aidata

VARSSAV — Poola Solidaarsuse ametiühingu juhi Lech Walesa abikaasa Danuta ütles Gdanskis, et USA president Ronald Reagan ei saa palju teha tema abikaasa abistamiseks, kui temalt küsiti, kas ta on teadlik, et Reagan andis äsja lubaduse Poola ametivõimude mõjutamiseks tema abikaasa vabastamiseks. Ta ütles, et ta on sellest lubadusest kuulnud, aga ta ei tea, kas sel on mingeid tulemusi ja ta ei arvesta seda.

Viimane Toronto õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi kalapüügivõistlus Simcoe järve jääl toimus läbi kevadiste raskuste, kuigi jää paksus oli veel ligi kaks jalga. Vaatamata tormiilidele ja põlvesügavusele lumelörtsile, viidi võistlus siiski läbi. Esimese auhinna sai 2-naelase haugi eest H. Suurna. Pildil vasakult H. Suurna oma auhinnakalaga, paremal tema võistluskaaslane E. Harilaid oma saagiga.

Foto: Tommy Tomson

Kevadiselt kirevat ja vaheldusrikast

Toronto Eesti Selts korraldas 27. märtsil Cedarbrae Collegiate'is „Kevad potpourri". Teadustaja Anne Tüll tervitas poolikut saalitäit Henrik Visnapuu „Kevadega". Noortekoor „Lootus" esitas Rosemarie Lindau juhatusel laulud K.A. Hermani „Teretuslaul", Lembit Avessoni „Järv" ja lisapalaks Miina Härma „Veel kaitse kange Kalev".

Järgnes Enn Kuuskne, kes mängis Carol Birch'i klaverisaatel altsaksofonil Pierre Lantier'i „Sicilienne", tenorsaksofonil popurii „Eesti pinnal" ja sopransaksofonil N. Rimsky-Korsakovi „Kimalase lend". Harva saab kuulda saksofonimängijaid esitamas muud kui džäss-palasid, muu repertuaari kogum on suhteliselt väike. Paistab ka, et mängijad, kes on mõnda džäss-stiili (ja neid on mitu) harjutanud, ei tule enam teiste stiilidega hästi toime. Saksofon ei ole küllalt paiduv instrument, et temaga saaks kergesti ühelt stiililt teisele üle minna. Enn Kuuskne tabas aga „Sicilienne'is" õige stiili. Järgnev eesti populaarsete laulude põimik nõudis alguses uue pilliga kohanemist (tenorit aldi vastu vahetada on vist kergem, kui vastupidi) ja oli lõpuks liiga pikk. „Kimalase lend" oli kummaline valik. Saksofon reageerib mängija nõuetele liiga aeglaselt, et sellist kiiret pala mängida; selletõttu oli esitus vähe kõhklev. Siiski pakkus saksofonil esinemine päris huvitavat vaheldust.

Moodsa Võimlemise Klubi „Ritmika" lasterühm üllatas kõiki energilise, aprillialgust meenutava liikumiskompositsiooniga. Laste esinemisrõõm tungis viimasesse rittagi! Nad liikusid harmooniliselt nagu vilunud esinejad. Hea on näha, et „Ritmika" juhatajad Annely Riga ja Siina Kasekamp on koos lastele hea treeningu andnud ja positiivse suhtumise võimlemisse andnud.

Vend ja õde, Tõnu Voitk viiulil ja Urve Voitk klaveril esitasid Archangelo Corelli A-duur viiulisonaadi Op. 5 nr. 9. Seda pala ei ole kerge mängida, nõudes suurt tundlikkust, mis vähestel nii noortel esinejatel on. Alguses läksid huvitavalt seatud klaveri ja viiuli imitatsioonid kaduma, lõpu poole, kui esinejad juba laval olemisega olid harjunud, võis silmi kinni pannes päris korralikke mängijaid ettekujutada. Lapsed esinesid hästi, aga nendele oleks võinud midagi „populaarsemat" valida; barokksonaatide nautijaid on üldiselt vähe ja kuulajaskonnale on sellises olukorras alati parem pakkuda midagi lihtsamat ja ladusat.

Esimese poole lõpus esines veel „Ritmika" naiste rühm tantsulise võimlemiskompositsiooniga „Kabarees". Oli päris huvitav, mustad kostüümid aga kadusid lava ümbritsevate tumedate kardinate taustal. Liikumine oli elav, kuid puudus lastegrupile omane dünaamilisus.

Teine pool algas rahvapillide orkestriga, kes mängisid Oskar Haameri juhatusel „Viru polka", „Veski Tiiu" ja arateenitud lisapalana „Kaera-Jaan". Sopran Margit Viia laulis siis Jaak Kiviku klaverisaatel väga energiliselt F. Linnavuori „Minä laulan sun Iltasi tähtihin" (Ma laulan sul õhtu tähiseks) ja Priit Ardna „Kalurineiu". Siinkohal oli eriti märgata, kuivõrd ebaesteetiline on püstklaver laval. Kõik klaverisaatel esinejad paistsid olevat pinge all, eriti aga sel puhul. Püstklaveri tagant on saatjal raske solistiga kontakti pidada. Kahju, et see ebatavaline olukord Margit Viia ilusale häälele niivõrd segavalt mõjus.

„Ritmika" eliit-tütarlapsed esitasid kava ühe palliga ning naiste rühm esitas vaba kava. Esimene oli aeglane, teises nagu mingi ärkamine, siis mitme motiiviga, isegi shoti tantsu elemendiga seotud ja lõpuks mingi päikese kummardamine; kõik filmimuusika saatel.

Päris lõpus tuli esinemiste kõrgpunkt, mida oodates kohalolijad pseudointellektuaalid olid kõik ülejäänud, nende arvates madala tasemega esinemised välja kannatanud: Elmar Maripuu kolmas näidend, humoresk „Palagan".

Läksin eelarvamistega Elmar Maripuu kolmandat näidendit vaatama. Ootasin mõnda tõsise sisuga tükki. Seda vist lootsid teised ka. Aga mis ilmus lavale? Klaun kastiga, kust ronivad veel teised välja! See ei ole mitte eesti teater. Nad mängivad meile ette lühinäidendi, kuidas Saaremaa tugevaim mees, mõisavalitseja Jaak Tamm (Lembit Tork) maadleb 1913. a. Kuressaare riidelaadal tsirkuse tugeva tatarlase Ali Abdul Marakatiga (Alan Teder) ja võidab teda. Kaastegavad on tantsijad, osavad akrobaadid, kreeka kõnekoorid, romantiline stseen, kokkuvõttes igavene palagan. Kõik naersid end lõhki. Eriti lapsed. Maripuu on läinud kuidagi sammu edasi — selle asemel, et leida absurdsust inimeste igapäevases elus, on ta absurdsuses leidnud igapäevast elu! Ja selle väga tabavalt esile toonud. Tehniliselt oli näidend haruldane. Tork ja Teder nägid tõesti välja kui sajakilosed maadlejad, kuigi nad ise kaugelkt nii palju ei kaalu. Tork kui kangelane magas oma osas väga usutavalt ja Tederi möirgamine oli päriselt hirmuäratav. Linda Pakri esimese armastajana ja Kristina Valter esimese kägistajana hiilgasid oma osades, Harri Mürk oli Harri Mürk, Rita Illison majordomusena oli väga efektiivne kuju, kuigi vahel ebaselgelt rääkis. Toivo Makk, olgugi varakult mahalastud, omas tugevat häält, Heli Kivilaht tegi tantse ja näitles kaasa, Toomas Trautvaagilt oli lavapilt, kirjud klauniriided oli Leena Tiuits loonud, Tõnu Naelapea tegutses lava taga.

Keel oli hea, diktsioon veel parem, näitlemine oli usutav. Ainult vahepealsed pildid, öö enne suurt maadlust ja tantsuetendus, mis sellele järgnes, jäid kuidagi segaseks. Võibolla oli see intermetsona mõeldudki. Maripuul on eriline anne püantlikke väljendusi õigel ajal välja tuua, kui ühest on naer juba vaibumas, tuleb teine kohe peale. Muidu (sihilikult) ebaloogilisena näiv tekst sisaldab palju pärle.

Lõpuks oleks aeg vaielda vastu tänapäeva ajaloolastele-sotsioloogidele, kes ennustavad eesti seltside kadu ja nende asendamist huviringidega. Keegi muu ei oleks sellist huvitavat õhtut suutnud kokku seada. Saime tänu Toronto Eesti Seltsile kolm tsirkust: tõsise popurii, siis Maripuu tsirkuse, kus omakorda toimus tsirkus. Lõpuks jagati esinejaile liili, mille nad kõik olid ära teeninud.

W. MART LAANEMAE

Income Tax Preparation
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., room 206
— Soome Ühispanga maja
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

Pildike tänapäevasest Eestist

Ämma külaskäik

Mulle tuli ämm Mustamäelt Kohtla-Järvele külla. Tuli rõõmsana ja tõi Tallinna kommi ja saia kaasa. Ma ütlesin küll, et Kohtla-Järve sai on meie vabariigi parim, aga tema vastas, et kingitud hobuse suhu ei vaadata.

Vaevalt sai ämm pisut juttu puhuda, kui tal tekkis isu pärast pikka teekonda vannis ära käia. Mul hakkas sellest soovist kohe külm ja kuum korraga. Ämmale ütlesin rahulikult, et olgu aga lahke ja mingu. Näitasin talle kätte, kuidas vanniahju gaasikraan lahti käib ja kuhu tikust tuld panna. Ämm ajas mu vannitoast välja ja hakkas riidest lahti võtma. Ma nägin küll, et külma vett ainult niriseb, aga ikka ei öelnud midagi. Läks aega mis läks, siis kostis vannitoast kõva pauk, otsekui keegi oleks jahipüssi lasknud, ja ämm kargas ehmunult koridori nagu keravälk. Ma pöörasin silmad lakke ja palvetasin omaette, olgugi et ma jumalat ei usu, aga ma usun oma ämma. Ta ei karda eriti isegi gaasiplahvatust.

„Mis see siis olgu?" karjatas ämm, kui kõnevõime tagasi sai. „Teil võib ju tükkis majaga õhku lennata. Mis kord teil siin on, pole isegi külma vett. Te peaksite Mustamäele tulema."

Ma teadsin küll, et Mustamäe mõnes piirkonnas pole vahetevahel sooja vett või kui on, siis ainult alumistel korrustel, aga ma vaikisin. Elan Kohtla-Järvel Katse tänavas kolmandal korrusel. Vett ei ole meil regulaarselt. Suvel rääkisid Kohtla-Järve vee ja kanalisatsiooni tootmisvalitsuse juhid linnarahvale, et nemad pole selles asjas üldse süüdi, linnarahvas ise kastvat lilli ja aeda jne., aga talvel ei räägi nad enam midagi.

Ma teadsin, et ämmale minu jutust ei piisa, tema tahab ikka oma vanni. Helistasin siis vennale, kes elab Outokumpu tänaval, et ehk saaks ämma sinna pesema viia. Vend ütles, et pesu liguneb juba teist nädalat palis ja pole pesta saanud, vett pole. Helistasin õele, kes elab Põhja mikrorajoonis. „Tulge aga tulge, ma lasen vee jooksma," kutsus õde. Ämm küll torises, aga mina ütlesin, et sugulaste asi jne.

Kui õe poole jõudsime, selgus, et neil on kuuma vett küll, aga külma mitte. Kuigi kraanist tuli tulist vett, olin ma ämma suhtes rahulik. Kui vann vett täis, hakkasime ootama, millal see ära jahtub. Vaatasime televiisorist Otepäält suusavõistlusi, Lyonist jäätantsuvõistlusi ja Hollandist uisutamise meistrivõistlusi. Ämm lubas ka uisud osta, aga siis just oli ka vesi kümblemiseks paras. Kui ämm enda puhtaks sai, algas häda loputusveega. Ämme seisis vannitoa külmal põrandal ja ootas, kuni vesi ära jahtub . . .

Järgmisel päeval kutsusin kiirabi: arst diagnoosis ämmal kahepoolse kopsupõletiku. Mul õnnestus ta haiglasse saada kolmeks nädalaks. Kui ämma tervis sutsu parem oli, rääkis ta mulle oma ideest ühendada Mustamäe külmaveetorustik Kohtla-Järve Põhja mikrorajooni veetorustikuga, et ehk siis saab veeasjad korda. Ma ei öelnud midagi, aga mõtlesin, et vana, haige inimese mõttelaad, ei oska asjale riiklikult läheneda.

Kui ämm haiglast välja kirjutati, teatas ta pühalikult, et tema enam Kohtla-Järvele ei sõida. Ühest küljest hea, aga . . .

MIHKEL TOORMETS,
Kohtla-Järve elanik

TORONTO LINN

Muudatusi jäätmete äraveos

SUUR-REEDE — 9. aprill 1982
TEINE ÜLESTÕUSMISPÜHA — 20. aprill 1982
on linnateenijatele pühad.

Nendel kahel päeval EI toimu jäätmete äraviimist.

Jäätmete äravedu 5. ja 12. aprilli nädalatel toimub järgmiselt:

5. APRILLI NÄDAL

MÄRKUS: Neljapäevane ja reedene äravedu toimub ÜKS PÄEV VAREM
ESMASPÄEVAL, 5. aprillil — regulaarne äravedu
TEISIPÄEVAL, 6. aprillil — regulaarne äravedu
NELJAPÄEVAL, 8. aprillil — kogumine toimub KOLMAPÄEVAL
REEDEL, 9. aprillil — kogumine toimub NELJAPÄEVAL

12. APRILLI NÄDAL

MÄRKUS: Esmaspäevane ja teisipäevane kogumine toimub ÜKS PÄEV HILJEM
ESMASPÄEVAL, 12. aprillil — kogumine toimub TEISIPÄEVAL, 13. aprillil
TEISIPÄEVAL, 21. aprillil — kogumine toimub KOLMAPÄEVAL, 14. aprillil
NELJAPÄEVAL, 15. aprillil —regulaarne äravedu
REEDEL, 16. aprillil — regulaarne äravedu

Ajalehed viiakse ära kolmapäeval, 7. aprillil. Suuremaid esemeid EI viida ära sel päeval.

Ajalehti ja suuremaid esemeid EI viida ära kolmapäeval, 14. aprillil.

Ajalehtede ja suuremate esemete regulaarne kogumine toimub kolmapäeval, 21. aprillil, 1982.

Teie koostöö jäätmete äraviimiseks ja väljapanemiseks õigel päeval leiab hindamist.

Tähelepanu: Torontos on 18 Recycling Depood klaasi ja metalli jaoks. Veebruaris korjati 242 tonni ajalehti, 36 tonni klaasi ja 7 tonni tina. Lähemaks informatsiooniks helistage 367-7742.

R. M. BREMNER, P.Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works

Majandusklubi ball Casa Loma lossis

Reedel, 16. aprillil kell 7 õhtul toimub Casa Loma lossis Eesti Majandusklubi traditsiooniline ball. Romantiline meeleolu algab kokteil-tunniga, millele järgneb rikkalik õhtusöök heade veinidega muusika saatel. Eeskava osas pole veel antud lähemat informatsiooni, kuid see olevat ÜLLATUS! Tantsuks mängib eestlastele tuntud Bill Berle orkester. Külalistel palutakse ilmuda õhturiietuses. Registreerimine toimub majandusklubi juhatusliikmeile.

100-aastane Hiiumaal

13. jaanuaril tähistas harukordset juubelit, oma sajandat sünnipäeva Hiiumaa vanim elanik, Emmaste kolhoosi pensionär Liisa Üksik. Juubilaril oli 7 õde-venda, kaneist on mitmed elanud kõrge eani. Praegu on veel elavate hulgas kaks nooremat venda — 95-aastane Johannes ja 90-aastane Joonas.

Ka Liisa Üksik ise on sünnitanud 8 last. Ta on eluaeg tööd teinud: maad harinud, isaga merel kala püüdmas käinud, loomi kasvatanud, peeruvalgusel villu kraasinud ja kangast kudunud, kolhoosis põllutööd teinud. Veel paar aastat tagasi võttis ta kodus kartuleid. 100-aastane ema on liikuv ja kõbus praegugi, kirjutab mandril elavatele lastele kirjad ise ja viib need ka posti.